

SLOVENE C

Štev. 59.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v soboto, 12. marca 1904.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petitvra (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona šte. 188.

Škofovi dolgovi.

Res, da nismo niti mi, niti presv. go
spod knez in škof ljubljanski liberalnemu
časopisu dolžni, odgovarjati na njegove na-
pade na delovanje našega vladike, še manj
pa celo na surmnenja glede njegove osebne
časti in poštenosti. Vendar priobčujemo sle-
deče vrstice po najtočnejših in
najzanesljivejših informacijah, ker smo prepričani, da če naše ljud-
stvo spozna natančno namene našega knezo-
škofa in vidi pravilnost njegovega delovanja,
ga bo še bolj ljubilo in mu še bolj za-
upalo.

Kar je »Narod« zadnji čas vse napisal
o »konkurzu« našega škofa, o njegovi »fa-
litnosti«, o »strahovitih nesrečah«, katere je
škodoželjno slikal z groznimi barvami, to je
kratko posnela tudi njegova somišljenica
»Tagespost«, kakor tudi »Grazer Tagblatt«
in vsenemški nacionalni ter židovski listi.
Ne vemo, če bodo ti slovenski in nemški
liberalci svoje trditve prekalali, ako to bero,
pač pa pozivljamo vse poštene ljudi cele
ljubljanske škofije, naj sodijo sami
o delovanju ljubljanskega
škofa!

1. Zavodi.

Škof ne dela dolgov za svojo osebo,
ampak za dozidavo prekrasnih zavodov v
St. Vidu. Tu bo cela gimnazija, zaved za
mladenče, poklicane v duhovski stan, in za-
vod za mladenče, odločene za kak drugi
stan. Škof želi, da se mladenči slovenskih
staršev za prenevarnih gimnazijskih študij
ne pokvarijo, da imajo zdravo stanovanje,
da se priuče redu in delu, da ostanejo ne-
dolžnega srca in veselega duha, da napre-
dujejo v lepem življenju, v vseh znanostih
in vedah ter se pripravijo za prihodnji svoj
poklic. Škof ima tudi siromašno ljudstvo
pred očmi in se boji, da pridejo časi, ko bo
le malokdo mogel sina v šole poslati: zato

hoče poskrbeti, da se počasi nabira večja
glavnica in se boče prav veliko naših na-
darjenih mladenčev moglo v zavodih šolati,
ako ne popolnoma brezplačno, vsaj za malo
plačo.

Za take zavode je treba dobrih vzgoji-
teljev in mnogo denarja. Za oboje skrbi
škof. Za profesorje skrbi; poslal je dobrih
duhovcev na vseučilišča študirat. Od teh
podučujejo štirje že na raznih gimnazijah,
pet jih je na Dunaju, eden v Lvovu. V letu
1905. jih bo dovolj dovršilo študije, da se
začne cela spodnja gimnazija. Tudi za vzgo-
jitelje skrbi škof. Enega gospodov ima škof
v Ljubljani, drugega v Rimu, ki si je pa
razun domačih avstrijskih zavodov ogledal
tudi zavode v Parizu, Lovanju in Londonu.

Vse to pa stane veliko denarja. To je
škof dobro vedel, preden je začel. Računal
je na požrtvovalnost svojih duhovcev, na
dobro srce darežljivih pametnih vernikov in
pa na sebe. Imel je namen, da mu mora
pomagati Gornji grad na Stajerskem in pa
škofijska pristava v Ljubljani. Ker se je du-
najska vlada o njegovih namerah jako do-
brohotno izrazila in mu obljubila iti na
roko, je škof, zaupajoč v Boga, začel veli-
kanske delo.

2. Gornji Grad

Precejšen del dohodkov dajejo ljubljans-
kim škofom gozdi na Stajerskem, ki spa-
dajo k škofijskim graščinam Gornji Grad in
Vrbovec. Les iz gozdov so kupovali stajers-
ki trgovci iz prekrasne Savinjske doline,
kjer je ob Dreti in Savinji mnogo manjših
in večjih žag. Narezali so desek in jih po
Savinji in Savi plovili na Hrvaško do Srbije.
Mnogi so se ponesrečili, drugi ob vse prišli,
tretji se popolnoma izpridili. Zadnje čase je
pa te trgovce bolj in bolj izpodrivala veli-
kanska lesna trgovina iz južnih dežel, po-
sebe iz Bosne, da so od leta do leta gmetno
bolj propadali.

Ta propad je zadel tudi ljubljanskega
škofa: ljudje so zmiraj manj kupovali in še

to, kar so kupili, so hoteli jako cenó dobiti,
da, v zadnjem času so morali škofovi lo-
garji ljudi loviti in prositi, da naj kupujejo.
Grozila je nevarnost, da škof še toliko ne
iztrži, kar potrebuje za svoje uslužbenice in
da bode les po gozdih trohnel in gnil.

Toda previdnost božja je škofu poma-
gala. Ravno v največji sili mu pripelje iz-
vrstnega, mladega, izkušenega in podjetnega
oskrbnika, ki je službo nastopil v aprilu
1901, torej pred tremi leti. Izprevidel je ne-
varnost in tudi spoznal, da se pri doseda-
njem načinu gospodarstva gozdi niso mogli
razumno gojiti in da so deli, ležeči visoko
in nad strminami, popolnoma zanemarjeni:
saj se ni izplačalo, ampak je bila gotova
izguba, ako se je šlo v te kraje sekat. Novi
načrt je bil kmalu gotov.

Odločil se je, da vse gospodarstvo pre-
ustroji in priredi vse za udeležitev v sve-
tovnem prometu. To je lahko storil, ker ni
nikomur škodoval, marveč je malim trgo-
vom dokazal, da imajo po dosedanjem na-
činu gotovo izgubo. Ti so bili začeli tudi
nagajati; dogovorili so se, da nič ne kupu-
jejo in škofa prisilijo izpod cene les proda-
jati, kar bi ga bilo uničilo; da, še celo de-
lavce so mu odbili. V tej sili je oskrbnik
našel nekaj delavcev iz Kranjske in dobil
velikih odjemalcev za razne vrste lesa, de-
loma v Avstriji, deloma zunaj Avstrije. V
letu dni je napravil veliko žago na vodi,
speljal z visočine žlebove, po katerih se
hlodi lahko brez škode na žico privezani
spuščajo v dolino, zasnoval ročne železnice
in popravil na pol razdrti grad Vrbovec za
stanovanje uradnikom in delavcem.

Sedaj se je moglo začeti popolno umno
gospodarstvo v gozdih po razmerah, po-
trebah in državnih postavah. Sedaj se seka
tam, kjer je les že prestar, namreč 100 let,
in sicer v visočinah, kamor se poprej ni ho-
dilo. V prvem desetletju se mora nekoliko
več posekati, sementertje se morajo po gozdnih
postavah nekateri deli popolnoma izsekati,

da se gozd obvaruje škode. Pazi se povsod,
da zaraste mlad gozd tako, da bo v 15. do
20 letih gozd mnogo lepši, kakor pa je
sedaj. Kar se seka, vse se dela v sporazumu
z dotičnimi vladnimi nadzorniki. Na prav vi-
sokem mestu so škofu čestitali, da je dobil
tako izvrstnega oskrbnika.

Korist imata škof in ljud-
stvo. Ljubljanski škof bode imel mnogo
večje dohodke iz gozdov, kakor do sedaj.
In ker v gozdih in pri žagi dela skozi celo
leto po 250 do 300 oseb, sami domačini,
razun nekaterih uradnikov glavnega odje-
malca, imajo le-ti gotov in stalen zaslužek,
ter so v ogromni večini škofijskemu oskrb-
ništvu jako hvaležni. Vse je pa tako izvrstno
zasnovano, da tej trgovini tudi bosenska
konkurenca ni mogla škodovati.

Lahko si mislimo, da je imel škof ve-
like stroške za vse naprave in da mu je
treba velikega prometnega kapitala, ako hoče
toliko delavcev točno in pošteno izplačevati.
Tudi tu je pomagala božja previdnost, vse
je tako urejeno in zasnovano, da so največje
težave že srečno premagane, druge pa bodo
tudi že tekom leta 1905.

Škof je skrbel na vse strani. Zato pa
ni čuda, da se gotovi nevoščljivci vedno in
vedno zaletujejo vanj in v njegovega oskrb-
nika in sicer s toliko hudobnostjo in s tako
drznim zavijanjem, da se Gornjegraščanom
že studi to početje, ter so mu nedavno brzo-
javno izrazili svoje ogorčenje nad tako pisavo.

Na to posvetbo je škof za zavode vzel
posojilo 400.000 K po 4½ % obresti. Prav
lahko bode odplačeval obresti in glavnico
in bode vkljub temu on, ali pa njegov na-
slednik, vendarle dobival še več letnih do-
hodkov kakor pa do sedaj. Škof pa
tega posojila ni vzel zase,
ampak na korist mladenčev
naših slovenskih družin. On
bode nosil breme in sicer prav
rad, samo, da koristi svojem
narodu!

LISTEK.

Bojno brodovje.

(Predaval g. kanonik Sušnik v »Slovenski krščansko-
socialni zvezi.«)
(Konec.)

Prav zanimiva je naprava barona Eb-
nega, s katero je bilo tržaško pristanišče
l. 1866. proti Lahom zavarovano. V morji
so bile posode s strelbo v treh vrstah tako
položene, da ni mogla nobena ladja ploviti
preko njih, ne da bi prišla nad eno ali
drugo posodo. Vsaka posoda je imela lastno
žico, katere so bile skupno vpeljane v
majhno opazovališče, iz katerega se je pre-
gledalo celo pristanišče. Opazovalnica je
imela le eno samo majhno okence z notri
ustavljeno veliko optično lečo, katera je
slikala vse pristanišče na steno. V primerni
daljavi ustavljena prizma pa je svetlobne
trakove vsipala naravnost na mizo. Na tej
mizi je bil natančen obris pristanišča in na
njem so bile s številkami označene one
točke, kjer so ležale posode s strelbo. Opa-
zovallec je videl na mizi tudi vse ladje, ki
so se premikale po pristanišču ali pa so

prihajale v pristanišče. Ako bi sovražna
ladja prišla nad zaznamovano točko, tedaj
bi bilo treba le s prstom pritisniti na do-
tično tipko, električni tok na žici bi bil
sklenjen in strelba bi se vžgala in ladjo
uničila. Aparat je pri skušnji točno deloval,
vendar se pa praktično ni rabil, ker je Te-
getthof sovražnikom pokazal najkrajšo pot
proti domu.

Vse doslej opisane priprave pa služijo
skoraj izključno le v obrambo pred sovraž-
nim brodovjem. Za kak napad je treba zo-
pet drugačne priprave. Izumiti je bilo pri-
pravo, katera bi posodo s strelivom gnala
naravnost proti sovražni ladji, jo zadela
pod vodo in se v istem trenutku tudi z
razstrelbo uničila. Že Fulton in za njim
drugi so skušali to doseči z velikimi pod-
morskimi topovi, ki bi kroglo pod vodo iz-
strelili v sovražno ladjo. Toda vsi takošni
poskusi so se ponesrečili. Zaradi odpora
vode tudi topova krogla v vodi ne gre
dosti dalje, kot 10 m. Ze izumitelj moni-
torja, Ericson, in za njim Lay sta izdelala
ribi ali zaprti ladjici podobno posodo, ka-
tera ima v sprednjem delu strelivo, v zad-
njem pa mali stroj, ki žene z vijakom lik

ladji torpedo po vodi dalje. Ericson je upo-
rabljal v ta namen stisnjen zrak, katerega je
v cevi iz kavčuga dovajal; Lay je na isti
način z žico vpeljal elektriko. Torpedo se je
sicer res nekoliko časa premikal v vodi,
toda za praktično porabo te najdbi nista
bili. V kako večjo daljavo torpeda sploh ni
bilo mogoče spustiti, ker je moral žico ali
cevko vleči za saboj, vrhutega se je pa še
vijak vanjo zamotal in se ustavil! L. 1860.
je avstrijski kapitan Lupis znašel novi tor-
pedo, katerega je pozneje leta 1866. inženir
Whitehead (Ueithed) spremenil in izdatno
zboljšal. Ker je to orodje že nad 30 let
upeljano v vse mornarice in ravno v se-
danji rusko-japonski vojni igra tako odlo-
čilno vlogo, hočemo to ženijalno napravo
nekoliko natančneje opisati.

Torpedo ima obliko velikanske smodke,
je približno pet metrov dolg in meri v
premeru 40 cm. V sprednjem delu je vloženo
strelivo, navadno 40 kg. strelilne pavole.
Iz torpeda moli kratka čveterorogljata jeklena
ost, s katero zadene torpedo ob steno ladje
in tako vžge strelivo. Precej za strelivom se
nahaja jako umetno sestavljen regulator, ki
naj torpedo ohrani v pravilni legi in smeri.

Na sredi torpeda je večji predel, v katerem
je zrak s sesalko stisnjen na 80—100
atmosfer, to se pravi, v tem prostoru je
100 krat tako velika množina zraka, kakor
zunaj v enako velikem prostoru, in ta zrak
tišči na vsak kvadratni centimeter (1 cm²)
s silo 100 kg. Za tem prostorom se nahaja
pnevmatični stroj, ki je podoben malemu
parnemu stroju s tremi cilindri in žene dva
vijaka. Ker bi pa zračni tlak spočetka pre-
močno gnal torpedo, potem pa preveč opešal,
je pred strojem še mali rezervoar, ki je z
ventili in zaklopi tako vreden, da zračni tlak
iz njega prehaja v stroj le s silo 40 atmosfer.
Zadej ima torpedo krmilo, t. j. pokončno
ploščo, katera naj torpedo vzdrži v ravni smeri,
da ne krene preveč na desno ali levo. Vijaka
se sučeta na svojo stran, to je potrebno, da
ženeta torpedo dalje. Ko bi bil le en sam
vijak, bi se pri neznatnem odporu kmalu
začel celi torpedo v vodi sukati okrog svoje
osi, mesto da bi plaval dalje. Seveda morata
imeti vijaka tudi narobe zakrivljene lopatice,
da oba v isti smeri delujeta. Oba vijaka
ženeta s zračnim tlakom 40 atmosfer torpedo
v vodi s hitrico 8—9 m na sekundo katic
800 m. daleč. Ako se sila vsega zračnega

3. Škofijska pristava.

Del škofijske pristave je sedaj v mestu. Za uravnavo mesta so po tem delu določene razne ceste in dva trga. Očividno je, da se mera ta del porazdeliti in prodati ter primerno urediti.

Škof se trudi že tri leta, da dogotovi vse potrebno za prodajo. Sedaj je vse dogotovljeno in stavbišča se razprodavajo. Prav kmalu bo na tem kraju precejšnje število lepih hiš in vil. Ves prostor je sodnijsko precejen, da je vreden okoli 300.000 kron. Dosedaj je nosil škofom po 800 K na leto, ker so bile tu njive in travniki.

Škof namerava na neprodanem prostoru sezidati enonadstropno hišo, ki bo gotovo nosila vsaj letnih 800 K, torej toliko, kolikor poprej ves del pristave. Ker bo razun nove hiše moral prezidati gospodarsko poslopje, napraviti okoli neprodanega dela lepo ograjo, potrošil bo za to precejšnjo vsoto. Ostalo mu bo okroglih 200.000 K. To vsoto želi uporabiti za zavode: dohodki škofovine bodo zmanjšani, vsota

potrebuje se še okoli 500.000 kron, ker so moderne naprave sicer jako ugodne in prihranijo, ko so narejene, mnogo dela, toda drage so. — Dolga ni več ko 400.000 kron, kakor smo zgoraj omenili, toda od teh je potrošenih šele 100.000 K, torej je na razpolago še 300.000 K. Od pristave se bo dobilo 150.000 K, ker se upa ugodna rešitev vložene prošnje na visoko vlado. — Kar še manjka, dobilo se bo iz letnih prispevkov, katere radi žrtvujejo naši za vse dobro vneti duhovniki in naše verno, četudi revno ljudstvo. Namesto, da trošijo za žganje in za neizmerno pijačo ali za preveč ničemerno obleko, pritrjali si bodo naši možje, naši mladenči, naše žene in dekleta po nekoliko vinarjev na leto še nekoliko časa, in zavodi bodo dovršeni, dozidati bo še oni del, ki se bo potreboval šele čez tri ali štiri leta; preskrbel se bo tudi prilično velik kapital za vzdrževanje zavodov, da bo vsako leto več mladenčev moglo biti sprejetih po znižani ceni, ali tudi brezplačno.

Na delu zavodov se sveti napis: „Kri-

vrsti so demonstracije, ljudstvo se je razburilo... Gre se za „Prikope“. Ko pride človek v Prago, si skoraj najprej ogleda ta važni kraj. Od „Vaclavskega namestja“ se razprostira na jedno stran „Ferdinandova cesta“, glavna promenada praške gospode, na drugo stran pa leže „Prikopi“, najbogatejši del mesta, glavni kraj za — burše. Ko so l. 1898. dobili judje pravico kupovati si hiše na glavnih cestah, osvojili so si s svojimi tisoči kmalu cele „Prikope“. In zdaj se vrste na njih menjalnice, velike trgovine, zlatnarne, in bogate izložbe vabijo poglede k sebi. Kot kras „Prikopom“ pa stoji „Deutsches Haus“, panj za burše. Tako je velikanska razlika med promenado na Ferdinandovi cesti in na Prikopih. Dočim se tam čuje le češko, srečavaš tu v tropah ponosne burše in bogato nemško-judovsko gospodo. „Kar je žid, to je Nemec, kar je nemškega, to je židovsko,“ to je tu obče pravilo. Ni čuda torej, da je pri ruskih demonstracijah zavila mladina tudi na „Prikope“ pred „deutsches Haus“ in z glasnim demonstriranjem pokazala, da je še naše reč slovanska žije...

Burši so se skrili v svoj panj, in mir je bil. To pa je pri burševskih bratih vzbudilo srd, češ da jim se kratijo historične pra-

šstvo na „Prikopih“. Na jedni strani se je vpilo „na zdar“, na drugi se je pela „Wacht am Rein“, pa bolj ponosno, kot na drugi strani. Nemci se zavedajo svoje moči. Na „Prikope“ je smel samo tisti, ki je nemški govoril.

Nazadnje je prišlo do popolnega spopada. Dijaštvo je predrla policijo. Letele so burševske čepice po zraku, padale so palice. Burši so imeli najete civiliste, ki so kazali policajem: »aretieren Sie den« in na ta način je bilo aretovanih 48 ljudi, med njimi več diakov in le trije Nemci, ker so kričali: »Deutschland über alles«. Tako je v slovanski Pragi. Ko je bil boj najhujši, je pridrvela kavalerija, dragonci in stotinja loveev, v nekaj minutah so bili »Prikopi« kot pometen. Vojaštvo je gnalo demonstrante do muzeja, kavalerija po cesti, pešci po trotoarju. Ljudstvo je kričalo: „hanba“ (sramota), ter zahtevalo, da se govori češko. S tem je bilo končano, in ljudje so se razšli. Zvečer so se sešle nove trupe pred »deutsches Haus«, hoteli so planiti zopet nad Nemce, a policija jih je razgnala. Noč je bila mirna.

Danes si Nemci zdravijo polomljena rebra in se veselo zmage, navdušeni častnikarji pa pišejo, kako se krati pravica Nemcem v Pragi. Sklenili so na današnjem shodu, dobiti za nedeljo nove pomoči z Dunaja. Zakaj pa ne? Saj mora biti njih zmaga, dokler smo v nemški Avstriji in dokler stojijo pod mogočnim varstvom Saj se pa našim drugače godi. Tako še ne bo miru, kot se kaže. Državna praška policija je zgled vestnosti v službi. Če bo češka potrpežljivost, ki je včeraj igrala še veliko vlogo, kaj daleč segala, se ne ve...

Vznemirjenost je prišla v ljudstvo. Dasi so Čehi posebno pri demonstracijah mirni in tihi, se je vendar bati hujših izgrediv zaradi večnega nemškega izzivanja. Je velika razlika med Jugoslavi in Čehi. Z isto močjo bi se pri nas demonstriralo drugače. Ker se niti ne poje mnogo in ker le tuintam kdo zakriči — se ne poznajo med seboj in tako lahko dobi Čeh od Čeha kako zausnico in burš se loti kakega Nemca. Tako je mnogo mešnih prizorov v tej resnosti. Preoblečenih policajev kar mrgoli. Na Prikopih je stal mal »poba« in kričal proti vojaštvu »hanba«. Menda ga ni malo presenečilo, ko so padle kar štiri roke nanj in mali petelin je izginil — v luknjo. Nemci so obhajali svojo zmago svečano. Pijan burš je hotel policaja, da ga zaradi varnosti spremi domov. Po poti je burš padel in njegove krive oči so hotele videti, da mu je Čeh nastavil nogo. Tako se Nemci spotikajo ob Čeha celo tam, kjer jih ni. Burne demonstracije proti nemškim izzivanjem se ponavljajo vsak dan.

Državni zbor.

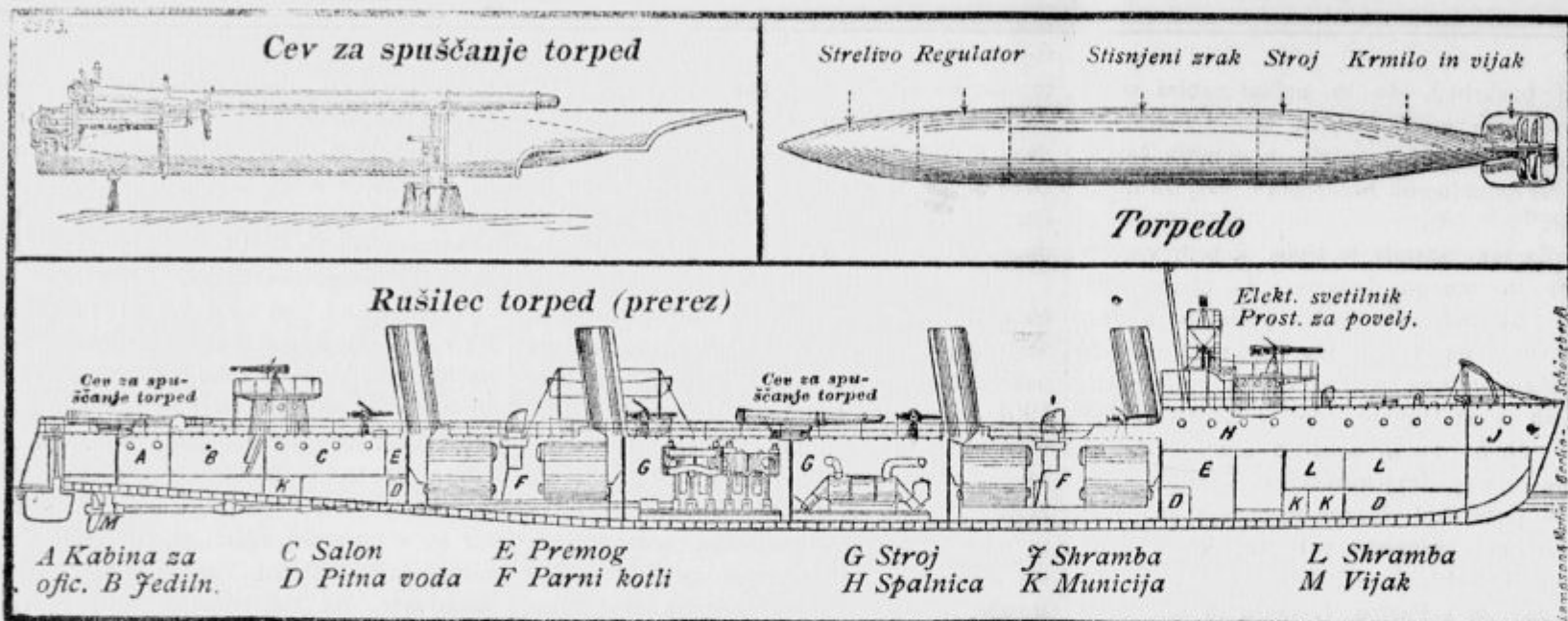
Dunaj, 11. marca.

»Rose Bernd«.

Zadnji dve leti so vsenemški poslanci potom interpelacij »očistili« razne zaplenjene protestantske knjižure. Dosegli so dvojen namen: Razveljavili so na ta način dotične zakone in konfiskacije, obenem pa za obstrukcijo pripravili gradiva. Češki poslanci so si to dobro zapomnili, ker pripravneje je poslušati zapisnikarje, ki morajo čitati dolge ure zaplenjene knjige in časnike, nego govoriti praznim klopem. Včeraj so češki poslanci vložili interpelacijo, zakaj je v dvornem gledališču nenadoma prepovedana Hauptmannova drama »Rose Bernd«. Interpelaciji so priložili Hauptmannovo knjigo, da se prečita.

Seveda češkim poslancem ni na tem,

Dalje v prilogi I

bipa zavodom, torej vsemu ljudstvu, mnogo koristila. Cerkevna oblast mu je perabo že dovolila.

Prošnja za dovolitev od državne oblasti je na Dunaju in ni še rešena; upamo, da se reši ugodno, ker za neugodno rešitev ni nobenega razloga.

Ker pa škof sedaj potrebuje 140.000 K, da dovrši zavode do avgusta 1905, od pristave pa ta denar dobi šele v nekoliko letih, ko se vse razproda, hoče na to dobiti posojilo 150.000 K, katero bode vračeval z denarjem od prodane pristave. Posojilo mu je že obljubljeno. To je zgodovina »škofovih dolgov«.

4. Stroški.

Zavodi so močno napredovali in sicer natančno po zaenovanem načrtu. Letos se je pa pokazalo še toliko potrebnega dela, da bi se moglo le z največjo silo in v hudi naglici dovršiti. Zato se je moralo delo razdeliti na dve leti, in zavodi se bodo otvorili v septembru 1905 in sicer s celo nižjo gimnazijo.

Stroškov je bilo do sedaj 900.000 kron;

stusu, Zveličarju Sveta. Ta napis pove točno, kaj zavodi nameravajo. Naša visokošolska mladina je leta 1898. zbrana v Ljubljani izdala geslo: »Nočemo krščanstva za vodilo našega javnega življenja«. Tej bogokletni izjavi je odgovoril škof z zavodi, ki so namenjeni, da mladino tako vzgoje, da vlada in kraljuje Kristus, edini Zveličar vesoljnega sveta.

Toliko v pojasnilo občinstvu, da vsakdo spozna, koliko so vredni hudobni spisi in zlobni ugovori, ki izhajajo iz naše liberalne stranke.

Res, veliko delo je začel naš škof, za katero je treba žrtve in truda. On sam pa daje najlepši zgled v njega izvršitev. Za to zasluži hvaležnost, ne pa nasprotstva.

Demonstracije v Pragi.

(Izvirni dopis iz Prage).

Živimo v nemirnih časih. Nemir je na jugu, vojska na vzhodu in vse odmeva prav sem v slovansko Prago. Že tri nedelje po

vice, hoditi po Pragi s čepicami. In ko so se v nedeljo demonstracije ponovile, hoteli so Nemci pokazati svojo moč pod vodstvom policije, pod brambo in zaščito vojaštva. Češko dijaštvo doslej ni nosilo ne pasov ne čepic, v zadnjem času pa so si nadeli čepice onim iz srednjega veka. Slišalo se je, kaj se je sklenilo na Dunaju zoper slovanske dijake. V soboto se je govorilo, da nastopijo burši. »Čtenářský spolek« je bil razpuščen, češ da iz njega prihajajo agitacije. To je dijaštvo razburilo. Policija ni hotela prepovedati burševskega »bumla«, češ da imajo svoje pravice. Torej par rajhovskih buršev naj izziva celo slovansko mesto. Tako čutijo Nemci, da stojijo pod mogočnim varstvom. Z višjega mesta je prišlo povelje, da naj takoj posreduje vojaštvo, če ne bodo dali Pražani mir.

Včeraj (v nedeljo) ob osmih so bili »Prikopi« zavarovani od policije. Vsi vhodi so bili zaprti. Osemdeset policajev na konjih je varovalo glavni vhod od »Praške brane« in od »Vaclavskega namestja«. Burši so hodili ponosno s svojimi čepicami po »Prikopih« in se smejali razburjenemu narodu. Zbrala se je velikanska množica ljudstva, ki si je hotela osvojiti »Prikope« ter prišla v konflikt s policijo. Prikopi so ostali zaprti. Okoli enajste se je pomnožilo dija-

tlaka naenkrat napelje v stroj, se torpedo premika s brzino 14 m. na sekundo, vendar pa hitreje opeša in doseže le daljavo 300 do 400 m.

Vsa ta naprava bi pa ne zadostovala za praktično uporabo, ko bi ne bil torpedo tudi tako urejen, da plava vodoravno in v isti poprej odločeni globini pod površjem. Njegova specifična teža mora znašati prav toliko, kakor (morske) vode. Tedaj plava on tudi v vodi in sicer tako, da je ves potopljen v vodi. Za uporabo je pa treba torpedo spraviti 2—3 m. pod površje vode in ga v tej globini tudi obdržati. V ta namen ima služiti naslednja priprava.

V torpedu je valjast zgoraj vodi odprt prostor, spodaj pa zaprt z batom, ki se v tem prostoru lahko nekoliko semtertje premika. Bät je spodaj oprt na zelo prožno spiraljasto pero. Ako torpedo plava globoko v vodi, je pritisk vode na bät večji, in pero se skrči; ako se torpedo dvigne blizu površja, tedaj se vodni tlak na bät zmanjša in pero ga dvigne kviško. To pero je po tako ustavljeno, da ga je moč z ročnim vijakom pritrditi ali pa odjenjati, njegov odpor napram vodnemu tlaku povečati ali pa zmanjšati.

Bät je pa v zvezi z vodoravno ležečim krmilom, ki leži lik plavuti na obeh straneh vijakov, na zadnjem koncu torpeda. Ako plava torpedo pregloboko, tedaj vodni tlak pritiska na bät, skrči pero in vzvod dvigne vodoravno krmilo kviško, in torpedo polagoma splava proti površju. Ako pa pride torpedo previsoko, se vodni tlak zmanjša, pero dvigne nekoliko bät v cevi, vzvod povesi krmilo in torpedo se povrne zopet navzdol.

Toda tudi ta naprava še ne zadostuje, da torpedo v vodi vodoravno plava. Zato je v istem prostoru obešeno sicer kratko, pa precej težko nihalo (Pendel), katero mora vsled svoje teže samoobsebi vedno vertikalno viseti. To nihalo je v zvezi z istim vzvodom, s katerim bät in pero horizontalno krmilo premikata. Ako se torpedo nagne s sprednjim delom navzdol, tedaj se nagne tudi nihalo naprej in vzvod dvigne nekoliko vodoravno krmilo, in zadnji konec torpeda se zniža. Ako se torpedo v sprednjem delu dvigne kviško, tedaj se nihalo nekoliko nasloni nazaj, krmilo se povesi in vodni odpor zadnji konec zopet dvigne do vodoravne lege.

Kako pa torpedo spraviti v vodo?

Velike ladje imajo nalašč v ta namen prirejene cevi, katere torpedo ob vodnem površju, ali pod vodo spustijo proti sovražniku. Toda kmalu so začeli staviti nalašč v ta namen majhne pa jako brze ladjice, katere iz plehate cevi s pomočjo zračnega pritiska (redkokedaj s smodnikom) vržejo torpedo v morje v smeri proti sovražni ladjici. Prvotne torpedne ladjice so bile le okrog 20 m in 2,5—3 m široke, vsebina jim je znašala 20—30 ton, parni stroj pa je imel 200—300 konjskih sil, kar je ladjici dalo brzine do 20 milj na uro. Ker pa tako majhne ladjice niso bile sposobne za kako samostojno delovanje in se vsled neznatne zaloge premoga niso mogle od obrežja ali od glavnega brodovja oddaljiti, so pričeli v zadnjih desetih letih precej večje torpednice staviti. Vendar so pridržali tudi še male ladjice za obrambo obrežja, zlasti pa imajo velike oklopnice po eno ali dve taki ladjici na krovu in jih v slučaju potrebe spustijo v morje. Večje sedaj moderne ladje torpednice so 40—45 m dolge, 4—5 m široke in imajo vsebine do 150 ton. Neprimerno močni parni stroj 2000—3000 konjskih sil jim daje brzine 24—30 milj na uro. Na krovu

imaje te ladjice 2—4 plehate cevi, iz katerih mečejo torpedo v morje proti sovražni ladjici. Seveda tako streljanje ni ravno poceni, kajti en sam torpedo stane okoli 7000 K in je s strelom vred tudi sam uničen. Na malih ladjicah je le 7—10 mož posadke, večje torpednice pa imaje posadke 25 mož in so orožene navadno z 2 lahkima topičema.

Te ladjice so postale težkim oklopnicam jako opasen sovražnik. Ker so mnogo hitrejšje kot oklopnice, tedaj jih morejo nagloma in v večjem številu napadati, v slučaju nevarnosti se umaknejo, in težke ladje jih ne morejo loviti. Ako se približa oklopnici na 300 m, vrže nanjo torpedo, ki jo na to daljavo gotovo zadene in nevarno poškoduje, ako je celo ne uniči. Oklopnica se brani le s svojo silno topnico. Iz svojih množičnih brzostrelk siplje železno točo na malo ladjico, da jo v malo trenutkih popolnoma razbije, ako se pravočasno ne umakne in ne odbeži. In ker je mali zavrtni sovražnik zlasti v temni noči zelo nevaren, morajo velike ladje vso noč z močno električno lučjo razsvetljavati vso okolico ladje in sovražnika poprej s topovi pozdraviti, predno se jim približa na 3—400 m.

ali se ta drama predstavlja ali ne, a porabili so to priliko za obstrukcijo. Toda predsednik grčf Vetter je že noč dobil drugo prepričanje. Nemške stranke na levici že nekaj časa rujejo proti predsedniku, češ, da simpatizuje s Čehi ter podpira njihovo obstrukcijo. Včeraj so v raznih nemških klubih kovali naklepe proti njemu. To je morda povod, da je grčf Vetter danes izjavil, da ne pusti čitati označene knjige v interpelaciji. Da državni zbor ni gledališče, to je istina, a kar je dovoljeno Nemcem, mora biti dovoljeno tudi Čehom, dokler velja stari poslovnik. Grčf Vetter je bil v vidni zadregi, ko se je izgovarjal, da bi zlorabil pisateljeve pravice, ko bi se drama brala v zbornici, in da bi on osebnostno moral plačati pisatelju odškodnino.

Na prvi pogled je ta izgovor ničev, zato so češki poslanci odločno ugovarjali. Dr. Dvořák predlaga glasovanje po imenih o tem, ali naj se drama čita. Predsednik grčf Vetter je že odredil glasovanje, nedomna pa se premislila, rekot: »Predital sem natančneje poslovnik, ki določa, da o predsednikovi izjavi ni razprave, torej tudi ne glasovanja.« (Glasen smeh, češki poslanci ropotajo in kriče.) Tako je grčf Vetter preprečil, da drama »Rose Bernd« ni tiskana v stenočrtnih zapisnikih na državne stroške.

Glasovanje po imenih.

Danes so češki poslanci zopet vložili več peticij ter zahtevajo glasovanja po imenih, ali naj se peticije tiskajo v zapisniku. Ravnokar ob 4. uri se je pričelo že sedmo glasovanje, ki traja okoli pol ure. V zbornici je komaj toliko poslancev navzočih, da je seja sklepčna. Ob 5. uri se je pričelo osmo glasovanje. Posamezni zapisničarji znajo skoraj že na pamet imena vseh poslancev po abecednem redu. Ob 5. uri je češki poslanec Kratochvíl začel utemeljevati nujni predlog glede premembe obrtnega reda.

Kako dolgo?

Danes so baje nemške stranke sklenile, da hočejo s poslovnikom cmejiti obstrukcijo. Izdelati hočejo k poslovniku komentar, ki naj bi preprečil zlorabe poslovnika. S tem predlogom so zadovoljni tudi Poljaki in nemški konservativci, ako se pravilno tolmači poslovnik. V ta namen pa je treba, da tudi vlada stopi iz svoje rezerve ter predsednika zbornice pridobi za to idejo, ki naj se uresniči šele po Veliki noči. Vlada je baje pripravljena državni zbor pred prazniki zopet odgoditi, da s § 14 določa vojaške nabore, ter po Veliki noči sklicati drž. zbor. Tako hodijo, kakor mačka okoli vrele kaše, dočim imajo Nemci in vlada sredstvo proti obstrukciji v rokah.

Grajalni odsek

se je danes ob 10. uri posvetoval, ali sta poslanca Stein in Herzog včeraj žalila češke poslance, ko sta klicala: »Potolcite jih, žepne tatove!« Odsekov predsednik Gniewosz je naglašal, da more odsek izreči grajo, ako s imenom poslanci žaljeni. Temu čudnemu tolačenju so pritrdili štirje člani odseka, in tako je odsek s petimi proti štirim glasovom sklenil, da ne predlaga graje. To naj bi bil danes poljski poslanec dr. Byk naznanil zbornici. Ker pa poljski klub ni zadovoljen s tem predlogom, je dr. Byk odklonil poročilo in končno so vsi člani odseka odložili mandate. Po seji bode nova volitev grajalnega odseka.

Novo ministrstvo.

Danes popoldne kuhajo in peko levičarski vodje novo ministrstvo z dr. Kör-

berjem na čelo; dr. Ebenhoch naj bi bil novi predsednik zbornice, ki naj bi s strogim poslovnikom zadušil obstrukcijo. Levičarji so pripravljali glasovati za vse vladne predloge, v prvi vrsti za pogodbo z Ogrsko. Za vlado skušajo pridobiti Poljake in češke konservativce. No, za ministre jim ne bode manjkalo kandidatov. Veliko vprašanje pa je še vedno, ako bode iz te najnovejše zmesne moke kaj kruha. Pogajenja pa so resna valed neradne premembe političnih razmer na Ogrskem.

Štajerske novice.

Š Stajerska krščanska ljudska stranka. Pristaši katoliško-konservativne in krščansko-socialne stranke na zgornjem in srednjem Štajerskem so se združili v »krščansko ljudsko stranko«. Postavljen je že program za skupno organizacijo, ki bo odgovarjal obema strankama in se bo izvolil osrednji volilni odbor iz zastopnikov vseh stanov in vseh delov srednje in zgornje Štajerske.

Žalostni pojavi! V Selcah pri Sv. Rupertu v Slov. gor. so se stekli fantje. Pri tem je razpela M. Fukiš Janezu Postraku iz Selca z nožem trebuh, da so mu čreva ven gledala. I. Fras je pa stregel brata I. Postraka, da je nezavesten obležal. Fukiša je takoj aretiral orožnik, Fras se je pa sam javil sodnji pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Oba hudočelca sta bila huda nesprotnika bral. društva in žganjivcev.

Š Nova iznajdba. Slovenskemu obrtniku, g. Ivanu Rebeku, ključavničarju v Celju, se je posrečilo izumiti napravo, ki je v vojaških krogih zbudila splošno zanimanje. Izumil je namreč napravo za menjavo tarč na strelskih.

Š Pretep med vojniki in civilisti. V četrtek dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer zgodil se je v gostilni pri »Kossärju« na Glavnem trgu v Celju tragičen slučaj, kjer je skoraj mesar Bukschegg padel kot žrtev sirovosti. V gostilni za mizo pri vratih so sedeli domobranski korporal Novak, Avgust Žerjav in neko dekle, za drugo mizo pa je sedelo nekoliko vojakov 87. pešpolka. Iz družbe vojakov se je vzdignil infanterist Šentjunc in šel k mizi, kjer je sedelo dekle, in začel zabavljati na najnesramnejši način. Nato mu je Avgust Žerjav rekel, naj se od strani od mize, ker pri njih nima nič iskati. Zaraditega se je Šentjunc čutil razžaljenega in je začel z bodežem udrihati po mizi ter upiti, na kar so mu prišli v pomoč tudi drugi tovariši in se postavili zoper Žerjava. Žerjav je v stiski pograbil Šentjurca za prsa, na kar je nastal metež. Avgust Žerjav se je rešil z malo rano na glavi v postransko sobo, dočim je gostilničarka dala poklicati svojega moža, katerega pa ni bilo doma. Ko je isti prišel, spravili so se razburjeni vojniki nadenj ter je komaj življenje rešil, iztrgavši dvema vojakoma bodeže ter obenem naprosil mesarja Bukschegga, naj mu pomaga na lep način umiriti razburjene vojake. V hipu spravili so se vojaki na Kossärja in na Bukschegga, in Kossär se je s pomočjo svojega hlapca Alojzija Leberskega komaj umaknil udarcem bodežev, a vojaki so potem napadli samega Bukschegga, kateri je to skoraj z življenjem poplačal. Vojak Ivan Peček je izdrl svoj bodež ter Bukschegga odzadaj napadel in ga sunil nekolikokrat v glavo in hrbet, na kar se je Bukschegg zgrudil na tla. Peček je zataknil svoj bodež nazaj v nožnice ter skupaj s Šentjuncem zbežal proti vojašnici.

Š »Sokola« snujejo v Brežicah.

Novice iz Kranja.

kr Nevarno je zbolel tukajšnji trgovec g. Ferd. Hlebl. Vriemu možu želimo, da bi mu Bog dal zdravje.

kr Strelski klub šteje lepo število članov. Mi gremo naprej, mi strelci!

kr Velika nesreča. Kakor ravnokar čujemo, se je na cesti pred »Staro pošto« zgodila velika nesreča. Solčrček, ki je šel v šolo, je zabredel na veliki cesti v blato in v njem utonil. Žalostno je bilo gledati, kako je vlekel svoje nožice iz blata, v katerem so mu ostali najprej čevlji in v katero se je potem pogreznil čez glavo. Z bregov so ljudje gledali nesrečo, toda nihče si ni upal ekciti za p. nesrečencem.

kr Razširjenja dekliške šole v Kranju ni dovolil dež. šolski svet. Bila je to splošna želja vsega prebivalstva, a neskončna modrcet trojice Hein-Schwegel-Tavčar je odločila, da zaslužijo Kranjci »knof«. Sedaj pa naj pové Cril, ali je temu tudi vzrok črta obstrukcija — ali so ga morda pustili na cedilunje govori nemško-liberalni komandantje? Erkläre mir, Graf Oerindur! Radovedni smo le, kako je glasoval v seji vodja kranjske deške šole! Najbridkejša posledica pa je, da toči v Predsednjih nekdo sedaj krvave solze!

Jesenške novice.

j »Ne vidi nič, ne sliši nič« občinski odbor na Jesenicah. Zadnje nedeljo je imel odbor sejo, in po vsej pravici smo Jesenčani upali, da se bo kaj ukrenilo glede preteče nevarnosti v Mirci in se razložilo, kako je s pogodbo, sklenjeno s podjetjem. Toda pričakovali smo zastoj. O Mirci niso hoteli naši odborniki nič slišati. Pač je eden opomnil, menda dvakrat, naj se kaj ukrene zaradi Mirce. Toda gospodje so imeli za to gluha ušesa. — Ljudje si ta molk različno razlagajo. Eni pravijo, da imajo naši liberalni odborniki toliko strah pred Mirco, da si kar ne upajo izgovoriti tega imena, drugi pa mislijo, da jih je liberalna nemško-slovenska zveza tako omamila, da ne čutijo in se ne bojijo nobene nevarnosti. Menda bo poslednje res. Vi Jesenčani, pa lahko mirno spite, saj če je občinski odbor brez skrbi, čemu bi se bali vi, dasi se v Mirci še vedno strelja z dinamitom in zemlja preti, se vsuti na vaše glave.

j Nemškutarijo še vedno v občinskih sejah naši liberalni občinski veljaki. Če že nimajo več toliko narodne zavesti, da bi se otrsli nemškutarstva, naj imajo vsaj toliko ozira do drugih svojih tovarišev, ki nemščine ne razumejo.

j Potres. V četrtek 10. t. m. smo čutili zjutraj malo pred polsedo uro potres. Suneč je bil precej močan, da je marsikoga zagugal na postelji in ga zbudil iz spanja. Jesenčani imamo dovolj vzroka bati se potresa, kajti naj pride močan suneč, pa se lahko Mirca na nas podsuje.

j Razširjanje kolodvora na Jesenicah se bo spemladi začelo. Polagoma že zasipljejo prostor ob restavraciji pri kolodvoru. Zasuti bo treba precej sveta. Tako bo počasi kraj med kolodvorom, Jesenicami in Savo dobil vse drugo lice. Razna kolodvorska poslopja bodo zavzemala prostora v dolžini 1700 m.

j Žrtev alkohola. Valed preobilo zavžitega žganja je umrl 26letni Mihael Urbanec. Ta je pri nas po novem letu že tretja žrtev nesrečnega špirta.

j Zanimivo predavanje smo imeli preteklo nedeljo v kat. del. društvu na Savi. Govoril je g. dr. Evgen Lampe in nam podal natančno sliko o vzrokih in posledicah rusko-japonske vojne. Poslušalci, katerih je bila polna društvena dvorana, so z velikim zanimanjem sledili poljudnemu predavanju g. govornika. Upamo, da nas bo g. doktor še večkrat razveselil z zanimivim predavanjem.

j Na tamburaški zbor našega kat. del. društva smo lahko ponosni. Tamburaši pod izvrstnim vodstvom g. Lukiča svirajo res izborna, da se jim mora izreči priznanje. Pripravljeni smo, da bo zbor še vrlo napredoval.

j Učiteljska služba je razpisana na Jesenicah. Okrajno glavarstvo jo razpisuje v »Učiteljskem Tovaršu« samo v nemščini.

j Društveni večer priredi »Katoliško delavsko društvo« v nedeljo, dne 13. sušca 1904, v društvenih prostorih pri Markotu na Savi. Vspored: 1. pl. Farkaš: »Sokolska koradničar«, udarjajo tamburaši. 2. V. Brož: »Venec slov. narodnih pesmij«, udarjajo tamburaši. 3. J. Aljaž: »Vjetega ptiča tožba«, poje možki zbor. 4. Sanje. Igra s petjem v pet h dejanjih. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Vstopnina. Za ude: Sedeži I. vrste 80 vin., II. vrste 60 vin., stojišča 30 vin. Za neude: Sedeži I. vrste 1 krono, II. vrste 80 vin., stojišča 50 vin. — K obilni udeležbi najljubdeje vabi odbor.

j Ples je napravil zadnje nedeljo neki gostilničar na Savi. Ne vemo, ali se je to zgodilo z dovoljenjem ali brez dovoljenja županstva. Vsekakor pa apeliramo na županstvo, naj preskrbi, da se ne bo postu dajalo pohujšanje s plesom.

j Nравnost na Hrušici ni najboljša. Temu se sicer ni čuditi, če pomislimo, da prihajajo tja od vseh vetrov ne ravno najboljše elementi. Vendar bi županstvo za nравnost lahko malo več storilo. Naj torej bolj ostro pazi na osebe, ki širijo pohujšanje in so v spodniko vsakemu količak poštenemu človeku.

j Zalosten sad socialno demokratske in nemško-pretestantovske družbine. Tovarniški delavec Pavlica se je tako nalezal alkohola, da ni mogel v tovarni opravljati svojega dela. Sel je domov, kjer mu je oče očital pijančevanje, nakar se je vnel med očetom in sinom oster prepir. Mati je hotela braniti, toda sin jo je tako nevarno ranil na roki, da je moral priti zdravnik in rano obvezati. Orožniki so Pavlico odgnali k sodišču v Kranjsko goro, kjer so ga pa na prošnjo staršev izpustili. Imenovani Pavlica je vodja socialnodemokratskega društva »Prochain« in dasi rojen Slovenec, vendar strasten priv. ženec naših narodnih in verskih nasprotnikov a la Putshögl. Tu imamo zopet žalostno resnico, da tisti, ki se družijo z našimi narodnimi in verskimi nasprotniki, tudi nima več spoštovanja do svojih staršev.

Loške novice.

j Japonec v Loki. Mi Ločani se močno zanimamo za rusko-japonsko vojko, seveda stojimo na ruski strani ter želimo blagoslova njihovemu orožju. A ne vsi. V svoji sredi imamo moža, ki z isto radovednostjo zasleduje krvavi ples na vzhodu, kakor mi, samo s tem razločkom, da je on vesel takrat, ko smo mi žalostni, žalosten pa, ko smo mi veseli. Rusov ne more, zato je njegovo srce popolnoma pri Japoncih. Zakaj pa ne more Rusov, saj je rojen Sloven, kakor Rusi, in tudi krščen, kakor Rusi, medtem ko so Japonci pogani? I no, moču je vsakdanja duševna hrana dunajska judinja »Neue Freie Presse« in judinja ne more Rusov, ker so kristjani in Slovani, vrh tega pa še antisemitje, da jim ni para na svetu.

Če pa njegov »Leibjournal« ne more Rusov, kako jih bo on, ki tako zaverovano posluša, kako mu judinja naprej poje. Rusom to sicer prav nič ne škoduje, Ločanom pa vendar nekaj koristi. Vsak ne more precej dobiti »Slovenca« v roke in brati najnovejših poročil o vojski. Pa saj tudi ni treba. Obraz tega moža — Japonca, ki gre vsako jutro ob določenem času po trgu k svojemu poslu, ti tako gotovo pove, kdo je bil prejšnji dan zgoraj, ali Rus ali Japonec, kakor »bodeča Neža« vreme. Čmeren obraz in molčečnost nasproti sotrudnikom v službi pomeni, da so Rusi zgoraj; vesel obraz ne navadna zgovornost in opetovano vprašanje: »Habens gelesen?« pomeni japonsko zmago. Kaj ne, dobra pridobitev za radovedneža! Zato, živio Japonce!

j Električna v Loki. Na pomlad dobi g. tovarnar A. Krenner nov, večji stroj za električno, mesto pa več svetlobe. — Kakor znano, je Loka prva na Kranjskem imela električno razsvetljavo. Seveda je od takrat tehnika v električni stroki zelo napredovala in zato se bodo zdaj tudi nove pridobitve porabile. Večina novih luči je že oddanih, ker bo odslej veliko več hiš imelo električno razsvetljavo, v župni cerkvi se število luči pomnoži; čuje se, da se tudi v kapucinski cerkvi vpelje električna luč. Eno željo pa imamo še Ločani: da bi električna svetila celo noč in ne samo do pol 2. ure zjutraj. Kaj neprilipno je, da od pol 2. do 5. zjutraj vlada po vsem mestu popolna tema. To pač ni za mesto, kjer gre toliko voz iz obeh dolin skozi v vsakem času ponoči. Čujemo, da je županstvo že v dogovoru z g. Krennerjem radi tega. Da bi se le izvršilo! Potreba je očitna radi varnosti in v slučaju ognja ali kake druge nesreče, da ne bomo v temi tavalj okrog.

j Volitve za deželni zbor. Liberalci v loški okolici so v zadregi. Premalo jih je za zmago in vrhu tega še kandidata ne morejo dobiti. Da, ko bi mogla biti tudi kaka Jerica za poslanca, potem bi že še imeli upanje, a tako jim huda prede za volilce in kandidata. A brite glaveci si vedo pomagati, rešiti jih mora liberalna sloven.-nemška zveza. Če so v deželnem zboru nemški graščaki in slovenski liberalci v takem objemu skupaj, zakaj bi pri volitvah to ljubezen zatajili? Čuje se, da je novi liberalni župan v Stari Loki, Fr. Dolenc, posebno vnet za to, da se postavi za kandidata neki nemško-liberalen graščak. Ako se to zgodi, je dvojen poraz gotov, poraz kandidatov in njegovih liberalnih volilcev. Iz te moke ne bo kruha. Ne boš, Jožek!

j Življenje v Loki se je izdatno podražilo. Meso je bilo preje kila 56 kr., od 1. marca dalje pa je najslabše dobiti le po 64 kr. Tudi za mleko gre trda. Preje se je dobivalo v mlekarni, kadar in kolikor ga je kdo hotel. A od prvega tega meseca je mlekarna v najemu nekega tržaškega konzorcija, ki domačinom nima mleka na prodaj, ampak vsega naprej pošilja. No, na vse to pa se bo menda še sladkor podražil in pa kava. Uboga Loka, že tako si bila na slabem, kaj pa bo šele sedaj s teboj?

j Pot mimo Kamnitnika proti konjederu ni več varna radih visokih kupov kamenja, ki je ob njej naloženo. Zato jo bodo prestavili bolj ven na polje proti vzhodu. Podjetništvo kamnoloma je že odkupilo potrebni svet od dotičnih posestnikov. Nekateri so se s konca malo branili, pa po posredovanju starološkega župana so se vendarle udali. — Zemljo so dobro plačali, in dotični posestniki so lahko zadovoljni. — Ob tej priliki kaj radi izrečemo pohvalo g. županu Dolencu, da je pri prodaji odločno stal na strani domačinov. Največ je njegova zaluga, da se je vsa stvar tako hitro in ugodno rešila.

j Potres, srednje močan, je bil čutili v četrtek zjutraj ob 1. uri 26 m. Skoče ni napravil, pač pa tupatam povzročil malce strahu.

j »Mrtvaško liste« za neko tukajšno gospodično, ki se veseli najboljšega zdravja, sta dala natisniti dva mlada loška gospoda. Najbrž sta jih mislila poslati nje očjmu prijateljem in znancem v Kranju in drugod. Toda po neljubem naključju in preklicani pozabljivosti je prišel en eksemplar v roke

višjih oseb, ki bi o tajnosti ne bile smele vedeti. Ti so jo naglo dotični gospodični naznanili. Radi tega odkritja si gospoda listov ne upata raspošiljati, zakaj taki lepi naklepi se dajo izvajati le v tihi skrivnostni noči. Ona dva se sedaj menda žalostita nad ponesrečenim načrtom; gospodična pa naj bo le vesela, saj ti mrtvaški papirji nje smrt naznanjujoči, so najbrž že poromali v peč.

Primorske novice.

p Italijanske torpedovke so krožile pretekli teden ob istrski obali. Tako poroča tudi »Naša sloga«. Prišle so celo v lošinjsko luk, češ, da je neugodno vreme.

p Umrl je g. Ivan Dragovina, župnik v Lovranu.

p Ustrelil se je na Reki 58letni Janez Troje, rojen Metličan. Bil je c. kr. davkarski nadzornik v Opatici. Zapustil je dva sina; eden je osmošolec na Sušaku.

p Ogenj. Baraka, ki služi za pisarno kamnoseškima mojstrima Stuparju in Senjanu v Brajdi na Reki, je zgorela. Skode je čez 2000 K. Aretirali so 20letnega Alojzija Giralduja, ki je na sumu, da je zažgal iz maščevanja.

p Stavka kamnosekov v Pulju. Puljski kamnoseki so začeli stavko, ker so rekli, da vsled izpremenjenih razmer ne morejo biti več zadovoljni z delavsko pogodbo iz l. 1902, po kateri se določa najnižja plača za vse delavce na 4 K. brez ozira na njih izvežbanost. Stavka je trajala dva dni. Sli so zopet na delo, ker jim je obljubljeno, da se spretnejšim delavcem plača zviša.

p Potres v Trstu se je čutil v četrtek ob 5. uri 23 minut, 30 sek. Trajal je 5 sek. Meteorološka opazovalnica je pokazala 40 milimetrov gibljeja v smeri od severa proti jugu, vertikalno pa 25 mm. Potresomer se je čez trideset minut umiril. V Tarcentu so čutili dva sunka. V Pontebi se je porušilo nekaj dimnikov.

p Novo pristanišče v Trstu. Občinski svet in trgovska zbornica v Trstu sta se obrnila brzojavno na trgovskega in finančnega ministra, naj se dela za novo pristanišče izvrše vsa naenkrat, ne pa v dveh obrokih.

Buršijade.

Svabski burši v Pragi se ne dajo miru. Rektor na nemški univerzi je moral predčasno zaključiti semester. Med češkimi prebivalstvom se že kaže razburjenost, in je v Kralj. Vinohradih došlo do izgrede. Okna nemškega gledališča so razbita in zdaj čuva močna straža vsa nemška javna poslopja. Po Prekopih je večer »bumlalo« 400 nemških dijakov v čepicah in pangermanskih trakvih. Češki čevljarski učenci so jih hoteli posnemati, si nateknili čepice in se po stavljali po cesti. Policisti so jih zapodili domov.

Na Dunaju se večajo nasprotstva med nemškimi in slovanskimi dijaki. Pri večerjajšem pretepu je izgubil eden nemški burš prednje zobe. Več je bilo aretiranih.

Iz nemških mest po Češkem prihajajo protesti zoper češke izgrede (!) v Pragi. Češki državno zbornski poslanci so izdali oklic na praško prebivalstvo ter mu polagajo na srce, naj Pražani ohranijo mirno kri pred izizvalnimi nastopi buršovskimi. Njihova parola se glasi: Na praških cestah mir in red; v parlamentu pa boj do zadnjega!

Včeraj so bile v Pragi zopet demonstracije. Zopet je aretiranih 80 oseb.

Češke gospodične hodijo po Pragi, odičene z narodnimi trakovi.

Ogrsko.

Po deželi je vsled končane obstrukcije veliko veselje, in je ministarski predsednik dobil mnogo brzojavnih čestitk. V zbornici je vladal včeraj mir in red; nadajevala se je razprava o rekrutni predlogi. Opozicionci niso imeli več dolgih govorov, in po preteku ene ure je bila rekrutna predloga v nadrobni razpravi rešena. Domobranski minister je odposlal takoj depešo na kabinetno pisarno, da obvesti cesarja o rešitvi rekrutnega zakona. — Vojaški nabori se prične 21. marca in bodo do 30. aprila končani. Novinci vstopijo v armado 9. maja. Danes se je v zbornici razpravljalo o proračunskem provizoriju za prve 4 mesece l. 1904. — Med poslanci vseh strank se je začelo nabiranje, da se posl. Thalyju, ki je dal prvi povod, da je obstrukcija nehala, pokloni častno darilo.

Nov narodni program ogrskih Srbov.

Na nekem shodu srbske narodne stranke v Novem sadu so zborovali v imenu ogrskih Srbov sestavili nov narodni program. Glavne zahteve ogrskih Srbov so: Ogrska naj bo enotna le v zakonodajstvu in upravi, v drugem naj se pa računa z nemadarskimi narodnostmi kot z narodi. Upravni okraji naj se razdele po narodnostih, in jezik dotičnega naroda naj bo uradni jezik. Na državnih šolah v srbskih krajih naj se poučuje srb-

ščina, srbska literatura in srbska zgodovina. Na visokih šolah, katera obiskujejo srbski dijaki, naj se nastavi profesorja srbske zgodovine in literature in naj se nastavlja srbski profesorji. Justica, pouk in strežba bolnikov naj bo brezplačna. Smrtne kazni naj se odpravi. Pri vseh volitvah naj velja direktna in splošna volilna pravica. Uporaba srbske zastave (rdeče-modro-belo) naj se postavi dovolj. Vse nemadarske narodnosti naj bodo kakor Čehi in Poljaki v Avstriji zastopane v poljedelkem ministratvu.

Z Balkana.

Carigrad. Ministarski svet nadaljuje izredne seje; posvetuje se o načrtu za preosnovo makedonskega orožništva, ki ga je izdelal general de Georgis. Ministrstvo zavzema dve struji: prva je za vzprejem načrta, drugo podpira sultan sam; njena zahteva je, da se načrt zavrne. Ta stranka bo najbrž podržla, kar bo ministarstvo odgovorilo Rusiji in Avstriji, da odklanja preosnovo orožništva.

Solun. Albanski nemiri se še niso polegli. V Ipeku in v Mitrovici še miruje promet, trgovine so zaprte. Pogajanja med Albanci in turško vlado se nadaljujejo. Albanci zahtevajo, da ne pridejo k njim nikakršni uradniki in orožniki. Upanje je, da se doseže sprava.

Sofija. Srbo-bolgarski dijaki na kongresu so odposlali romunskim tovarišem brzojav, v katerem so se izrekli za avtonomijo Makedonije in za balkansko federacijo. Vlada v Bukarešti je brzojav zaplenila in ga ni dostavila.

Solun. Civilna agenta sta v sporazumljenju z generalnim nadzornikom Hilipašo odločila v več prepornih bolgarsko-grških šolskih in cerkvenih vprašanjih na korist Bolgarom. Zato so Grki priredili v mestu velike demonstracije, in smatra se, da so naperjene zoper reformni program. Turške gosposke kažejo vsled tega gorko škodoželjnost.

Nemiri v Spaniji.

Madrid. Pri zadnji demonstraciji v Valladolidu je pognala množica policijo in orožništvo v beg ter več ur plenila in razgrajala v mestu. Uradno se potrjuje, da so to povzročili anarhisti in republikanci. Pozneje je došel eden polk ter oddal več sto streliv. Eden došek je mrtev, mnogo oseb pa ranjenih. Množica je nosila dečkovo truplo po ulicah, dokler ga ji ni vzela policija. Ko se je vili ploha, se je šele razkropila zbrana množica. Vzrok nemirov je po celi Spaniji vladujoča lakota.

Rusko-japonska vojska.

Port Artur.

Rusi v zadnjem hipu marljivo delajo, da utrdijo in založe z živežem Port Artur in okolice ter tako dohite ono, kar so zamudili. Iz Čiu poročajo, da na tisoče delavcev dela na utrdbah v Port Arturu in Daljnem, da zgrade nove nasipe. Kjer je polutok naj ožji, tam postavijo menda na stotine topov. Čez Niučvaang prihaja velika množina živil in hrane za konje po železnici, ki jih nakupujejo Rusi po Kitajskem.

Kolin, 11. marca. »Kölnische Ztg.« poroča iz Tokia: Vhod v pristanišče Port Artur je prost; Rusom se je posrečilo »Retvizana«, ki je zaviral velike oklepnice, da niso mogle iti skozi vhod, prepeljati v pristanišče.

Pariz, 11. marca. Dve ruski torpedovki, ki sta zapustili 7. t. m. Port Artur, se še nista vrnili. Bati se je, da so se jih polastili sovražniki.

Petrograd, 11. marca. Od morske strani se nimogoče polastiti trdnjave. Sploh je pa od vseh strani zelo dobro utrjena. Tudi je trdnjava dobro preskrbljena z vsemi potrebščinami. — V trdnjavi je nakopičenega 200.000 ton premoga. Ruski mornarji ne verujejo na velike uspešne operacije Japoncev na morju. Njih ladje so sicer res krasne, toda manevrirajo zelo slabo. Japonci sicer dobro streljajo, toda njih granate ne delujejo posebno dobro. Panika nastane za časa kanonade le med kitajskimi delavci v pristanišču, ki razburjeni letajo semtertje.

Vojska na suhem.

Da bi bili Japonci zavzeli Takuašan mej Daljnim in Vitsju ter prodrli že do Fengvangčenga v Mandžuriji, se od nobene verodostojne strani ne potrjuje. Preko Jalu pač Japonci niso prišli tja, ker je Jalu dobro utrjena. Ako je torej gorenja vest resnična, so se morali izkrcati na zahodnem delu reke Jalu na polotoku Liaotung. To pa je mogel biti samo en oddelek japonske armade, — glavna japonska armada je v Koreji — ki bi imel skoro gotovo samo namen podkuriti mandžurijsko prebivalstvo proti Rusom in počakati, da ostala japonska armada prodre preko reke Jalu. Rusi se v resne boje z Japonci nikakor ne bodo spuščali, dokler ne bodo imeli nad Japonci velike premoči.

London, 11. marca. Iz Sčula se poroča: Japonski pionirji so popravili slabo cesto proti severu Koreje. Južno od reke Jalu stoji sedaj le 3600 ruskih konjenikov in dve bateriji topništva.

Tokio, 11. marca. Rusi so se umaknili od Čeng-Ču proti Viču, kjer so napravili nasip.

London, 11. marca. »Daily Express« poroča iz Nagasakija: 200.000 mož se je že vkrcalo od začetka vojske iz Japonske. — »Daily Chronicle« poroča iz Tokia: Prevoz treh japonskih divizij na severno Korejo je končan; sedaj se prične prodiranje. Drugi vojni kor je že mobilizovan.

London, 11. marca. »Morning Post« trdi, da te dni Japonci zasedajo levi breg reke Jalu. Darni breg je pa dobro zaseden od Rusov. Pozicija, ki jo imajo Rusi tu, se da prisposodljati stališču Burav ob Tugelu.

Niučvaang, 11. marca. (Ruter.) V Fengvangčengu ni nič znane o kakem dohodu Japoncev. V okolici je vse mirno.

Dunaj, 11. marca. »N. Fr. Presse« je dobila poročilo, da se ruske sprednje čete niso pomaknile nazaj iz Koreje in da 5, 6, 7. in 8 t. m. japonski admiral Togo sploh ni nič streljal na Port Artur in Daljni.

Daljni.

Splošno se je pričakovalo, da bo japonsko brodovje izkušalo izkrcati kaj svojega moštva pri Daljnem, ali pa vsaj blokiralo to zelo važne pristanišče. Kakor se poroča, se to ne zgodi, ker so Japonci izvedeli, da je Daljni dobro zavarovan s podmorskimi podkopi.

Ukradeni ruski načrti?

London, 11. marca. »Morning Leader« poroča iz Tientsina: Neka Japonka, ki je ušla iz Daljnega, trdi, da se ji je skrivaj posrečilo, ukrasti orisaniškim oblastem uradne načrte in zemljevide daljnškega in portarturskega pristanišča. Te načrte je prinesla v Tokio, in japonska vlada, kateri je tatica izročila načrte, jo je odlikovala s častnim redom.

Korejci zoper Japonce.

Napad, uprizorjen v Sčulu zoper korejskega zunanjega ministra, opozarja na dejstvo, ki se ne sme prezreti, ako presojamo vzhodnoazijski položaj; to je dejstvo, da Korejci nikogar ne sovražijo bolj, kakor Japonce. To je gotovo, in o tem tudi priča zadnji bombni atentat v Sčulu. Sicer pa imajo Korejci tudi dovolj vzroka, da se neprijatelji Japoncev. Pred japonsko-kitajsko vojsko so nosili Japonci na temenu čop las, ravnotsko tudi Korejci. A po vojski so se Japonci civilizirali, odrezali čope in isto zahtevali od Korejcev. A ti so se držali svojih šeg in niso hoteli čopa ostriči. Japonci pa pošljejo svoje brivce v korejsko glavno mesto Sčul; ti se postavijo na cestnih voglih in preže na Korejce. Kdor je šel s čopom, brž brivce za njim, in lepi čopi, dika Korejcev, so frčali z glav. Jasno je, da so bili vsled tega Korejci globoko užaljeni in čakali samo prilike, da se znese nad Japonci. A razen tega sega daleč v minolost srd Korejcev do Japoncev; v 16. stoletju so si Japonci prisvojili Korejo in tedaj z nečloveško neusmiljenostjo gospodarili v deželi. Se danes kažejo svetišče, kjer so baje Japonci zakopali ušesa in nosove od 80.000 Kitajcev in od 50.000 Korejcev. Niso pa mogli obdržati gospodarstva, čeprav so to poskušali s silo doseči. S temi poskusi so si nakopali le brezmejen srd Korejcev.

Petrograd, 11. marca. (R. brz. ag.) V znak simpatij do Rusije je vladivostško korejsko prebivalstvo ponudilo brezplačno pri utrdbah potrebnih delavskih moči.

Ruska mobilizacija v Turkestanu.

London, 10. marca. Iz južno-vzhodne Rusije so došla zanesljiva poročila, da namerava ruska vlada v Turkestanu mobilizirati dva vojna kora. Brezdvomno hoče Rusija s tem mobiliziranjem vzporediti vojaško demonstracijo. Mobilizacijski načrt je že skoro popolnoma dovršen.

Rusko brodovje.

Suez, 10. marca. Ruska bojna ladja »Dmitri Donskoj« je priplula danes v Suezski prekop.

Japonska.

London, 11. m. Iz Nagasakija dosli tuji zatrajujejo, da se v vseh japonskih ladjedelnicah popravljajo pred Port Arturjem poškodovane ladje. Japonci so za vojsko zelo navdušeni. Množice vedno hodijo z godbami po mestnih ulicah.

Vladivostok.

Vladivostok, opirališče ruskega brodovja, je največje in najlepše pristanišče na Vzhodu. To pristanišče se razprostira najprvo eden kilometer naravnost proti severu in nato se obrne v pravem kotu proti vzhodu. Na obeh straneh pristanišča se vzdigujejo visoki griči, v katerih zelenju je skritih mnogo topov. Ob notranjem obrežju se razprostira

mesto v do 8 km dolgem loku, zelo slikovit prizor za popotnike prihajajočih ladij. V pristanišču sta dve ladjedelnici, kjer se morejo popraviti največje oklepnice. Mesto ima brez posadke 30.000 prebivalcev, med njimi do 10.000 Korejcev in Kitajcev. Vsi Korejci so kuliji in služabniki, Kitajci pa trgovci in kuharji. Večje trgovine so vednoma v nemških rokah, vozni promet so pa Rusi monopolizirali, in izvožek v ruski opravi, srjai čez hlače in ravni kapi nas spominja ruske domovine. Japonskega Ginticksha (vlačilca voza), ki si je že prilastil vsa azijska pristanišča, tu ni videti. Tu tudi ni prostora zanj, ker pota niso tlakovana in navadno zelo slaba. Vladivostška okolica je zelo prijetna. L'etnati gozdi se menjujejo s travniki, griči in dolinami. Od povsod je mogoče opazovati morje. Ta bližina morja bi kakemu drznemu sovražniku omogočila, da se splazi mestu za hrbet, mu zapre dovoz in razdere železnico. Pred vojsko je bilo tam do 1500 Japoncev, ki pa so takoj ob začetku vojne zapustili mesto. Mestno podnebje je zelo zdravo. Pozimi je tam tako mrzlo, da zamrzne še celo pristanišče, po leti pa je lepo in vroče vreme, toda skoro vsak dan gosta megla. Mesto ima veliko važnost za trgovine; tudi cvete v njem tovarniška obrt. Radi svoje lege je Vladivostok najboljša in važnejše tržišče na celi

Kuropatkin.

ruski obali in daljnem vzhodu. Mesto se vedno bolj utrjuje, vendar pa še ni tako utrjeno, kakor Port Artur.

Se ni 44 let, kar je stara ruska vojna ladja »Mandžura« izkrcala nekaj vojakov, katerih vojašnica je najstarejše vladivostško poslopje, in že šteje mesto nad 2000 poslopij v vrednosti 9 in pol milijona rubljev. Seveda je med njimi 1774 poslopij lesenih, ki bi ob požaru pogorela do tal, toda tudi lepih kamenitih stavb modernega ruskega sloga je mnogo. V zahodnem delu stoji kolodvor velike sibirske železnice, kjer stoji kamen z napisom »9923 vrst (10.617 km) od Petrograda«, narodni ponos vsakega domoljubnega Rusa.

Nepristranost Amerike.

Washington, 10. marca. Predsednik Roosevelt je zapovedal vsem civilnim uradnikom kakor tudi vsem k armadi in mornarici spadajočim, naj se strogo drže nevtralnosti ter naj se tudi varujejo takih dejanj in govorov, s katerimi bi zabavljali proti eni ali drugi vojskujoči se stranki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. marca.

O položaju na Kranjskem ima »Vaterland« sledeči dopis: Da katoliško narodna stranka narašča, kaže cela vrsta ravno končanih občinskih volitev. Zlasti so tri občine značilne: Št. Rupert na Dolenjskem, Št. Vid pri Vipavi in Trnovo na Notranjskem. Št. Rupert, bivališče rodbine državnega poslanca, grofa Barbota, je bila že pred tremi leti osvojena. Sedaj so združeni slovenski in nemški liberalci poizkusili obupen naskok, da si zopet pridobijo izgubljeno postojanko. Napad je bil odbit. Občini Št. Vid pri Vipavi in Trnovo, doslej v rokah liberalcev, sta bili od katoliško narodne stranke po vročem volilnem boju pridobljeni. Liberalna stranka je vsled teh porazov jako pobita, katoliško-narodna stranka pa navdušena.

„Narod“ in „Sokol“. Za skupno narodno organizacijo, za skupen narodni odpor proti sovražnikom našega naroda pri »Narodu« nimajo smisla in vendar je dr. Tavčar starosta »Sokolov«, o katerem se večkrat duje, naj bi deloval po češkem vzorcu. Poglejte v tem oziru Čehi! Kje se najde mej Čehi kakla tako izdajška duša, da bi n. pr. zapisala, da bi se kak Sokol sramoval govoriti s članom kake druge češke stranke? »Narod« pa hoče Sokolom diktirati, naj bodo politično strankarski. To pa ni »Sokolova« na-

Dalje v prilogi II.

loga. Končno bo moralo prodreti tudi pri večini prepričanje, da „Sokol“ mora biti nadstrankarski. Tako deluje „Sokol“ na Časnikem, kjer ga smatrajo za skupno narodno obrambno društvo in mu ne nalagajo, da naj bo častna straža narodnemu izdajstvu. Gotovi krogi pri „Sokolu“ hočejo na vsak način imeti „Narod“ za svoje oficijelno glasilo. Vsa nasprotstva, katera doživlja „Sokol“ pri svojih izletih na deželi, izvirajo iz tega, ker ga opravičene smatrajo za društvo, ki ni nad strankami in ki se le prerado vpreže v jarem liberalne politike. Raditega je imel „Sokol“ tako žalosten sprejem v Cerkljah. Ako se pri vseh zadevah bobna po „Narodu“, potem ni čuda, da se mnogim našim ljudem tako postopanje zdi sumljivo in da čisto pride na to odgovor, kakršnega tak takt zasluži. Kadar „Sokol“ ne bo stal pod vplivom „Narodove“ nemškutarije, bo šele mogoče z njim simpatizirati.

Proti slovanskim dijakom. Z Dunaja se nam poroča, da burši stražijo univerzo, ki je zaprta. — Dijaki dobivajo svoja pisma skozi neko razbito okno v vratih. Slovanski dijaki ne smejo niti v univerzo. Pri včerajšnjem groznem pretepu z nemškimi burši jih je bilo več ranjenih. Policije je okoli univerze vse polno. Vsako pravico na dunajski univerzi hočejo Nemci vzeti mirnim Slovonom in članom drugih narodnosti. Nemcem ne gre v glavo, da univerza v središču mnogojezične države mora biti enako-pravična vsem narodom. Za danes, v soboto, je pričakovati zopet krvavih bojov. Slovani in Lahi so izdali parolo, da pridejo zopet pred univerzo, nemški dijaki pa agitirajo, da bodo že ob 9. uri dopoldne ondi. — Enake stvari se pripravljajo v Gradcu. Nemški dijaki vseučilišča in tehnike so imeli shod, na katerem so odobrvali izzivanja nemških buršev v češki Pragi. Tudi rektor Skraup je zagotavljal burše svojih simpatij in odobraval njihovo početje. Nadalje se poroča z Dunaja, da je rektor odstranil iz avle vsa nemška oznanila akademičnih društev. — Vsakega, kdor ne govori nemški, nahrulijo burši: »Tu se govori samo nemški!« Radi tega so se tudi Lahi pridružili Slovonom. Burši so zanesli tudi v druga nemška mesta svoja izzivanja. Iz Komotova se poroča o veliki nemški predznosti. Iz promenade so Nemci pognali vse osebe, ki so govorile češki. Tako silovito postopajo Nemci tudi drugod, kjer imajo količkaj moči. — Nemški burši bodo izvestno prišli izzivat tudi v Ljubljano. Položaj slovanskega dijaštva na Dunaju in v Gradcu bo postal naravnost nevarnejši. Pri tem trpe najbolj Slovenci, ki nimajo svojega vseučilišča. Ali bo vlada pustila, da bodo naši vseučiliščniki vsak dan izpostavljeni nemškim surovostim? Vlada nam je v takih razmerah dolžna dati slovensko vseučilišče. Slovenci na noge za slovensko vseučilišče!

Liberalci v zadregah. Ker ne vedo, kaj bi storili ob sedanjih volitvah v gorenjskih občinah, prihajajo liberalci v »Narodu« s prav smešnimi očitaji. Kregajo se, češ, da oni ne vedo, od kod je dobil izvrševalni odbor vodstva katoliško narodne stranke informacije za Demšarja. Nobeden liberalci ni bil za mnenje vprašan! Skrajna predrznost je, ako ljudje, kateri morajo vendar vedeti, da jih vsak pošten Slovenec zaničuje, prihajajo z zahtevo, da bi morali nje vprašati mnenja. Ljudje, ki jih ni sram dopisovati v »Narod«, se naj nikar ne pritožujejo, ako jih preziramo. Dolgo ste že gnojnico prelivali po »Narodu« in po »Gorenjcu«. Za to zaslužite, liberalci, da vam vse gorenjsko ljudstvo brezobzirno pokaže svoje zaničevanje.

Demšarjeva kandidatura je povsod sprejeta z veseljem. Toliko časa so lagali liberalci in pošiljali tudi še neki drugi poročila na Dunaj, da je obstrukcija le delo duhovščine in da je škof kriv vsega. Zdaj se naj pokaže, kako je mnenje v deželi! Naj pridejo na volišče vsi volivci! Tu stoji kmet, ki pravi, da je krivično, ako pri nas pride po en poslanec na osem graščakov, na 493 meščanov in na 2513 kmetov. Tu kandidira mož, ki obljublja, da se bo boril proti tej krivici,

po kateri je en nemški graščak vreden toliko kakor 414 kmetov! G. Demšar je mož, ki hoče, da se kmečki stan povzdigne do iste politične veljave, katero imajo zdaj gosposki stanovi, ki gospodarijo z deželnim imetjem in nam nalagajo davke. Kdor je enih misli z njim, naj pride volit g. Franca Demšarja, župana v Selcih, za deželnega poslanca!

Deželnozborna volitev. Kot volilno središče za dopolnilno volitev v okraju Kranjskega - Tržič je določeno Primeskovo v predoseljski občini.

Ljudstvu pravico v njegovem jeziku! (Z dežele.) C. kr. deželna sodnija v Ljubljani je razposlala te dni zgolj nemške vprašalne pole delavcem in voznikom neke falirane tvrdke. Torej po nemških ovinkih naj pridejo Slovenci šele do trdo zasluženih kronic! Saj vendar še ni šodstotni jezik že raztegnjen na 95 odstotkov.

Interpelacije štajerskih poslancev. V državnem zboru je posl. Berks podal interpelacijo na naučnega ministra glede zgradb ljudskih šol v celjski okolici, železniškega ministra je interpeliral glede jezikovne zmčnosti železniških uradnikov v Beljaku in justičnega ministra glede volilnih zlorab pri občinskih volitvah v Celju. Poslanci Berks, Ploj, Robič, Židčkar so interpelirali dr. Körberja kot vodjo justičnega ministristva glede jezikovne rabe pri deželnem sodišču v Gradcu. Celjski poslanec, znani Pommer, se je pritoževal nekaj glede nameščenja slovenskih uradnikov na železnici Celje - Velenje.

Ali je to mogoče? Iz Starega trga pri Poljanah se čuje, da je ondotni župan dal oklicati, da so »klerikalci« krivi, da vodovoda v Predgradu ne bode. Mi ne moremo verjeti, da bi se bil župan spozabil, tako debelo budalost in laž razglašati. Kajti vsakdo, ki le količkaj vé o dogodkih zadnjega zasedanja deželnega zbora, vé, da so katoliško-narodni poslanci vsi odločno zahtevali, da se vodovodne zadeve rešijo in sklenejo potrebne podpore, da pa večina teganihotela. V večini pa ni niti enega »klerikalca«, temuč tam sedé sami pristni liberalci, slovenski in nemški, pod komando bar. Schwegla, dr. Tavčarja in Ivana Hribarja. Ta večina je torej vodovode požrla!

Mrtvega so našli v hlevu g. Gabrijelčiča na Brezjah žganjarja Janeza Globočnika. Vzrok smrti: žganje.

Za zmago ruskega orožja bo v Trstu cerkveno opravilo 20. t. m.

Umrl je včeraj popoldne v tržaški bolnišnici c. kr. poštni komisar gosp. Fran Vidmar. Pokojnik je bil zbog svoje miriljubne narave vobče priljubljen. Bilo mu je 40 let. Tragično je, da je pokojnika doletela smrt par dni potem, ko je bil imenovan tajnikom, kar pa on sam niti še vedel ni. Pokojnik je rad podpiral narodne ustanove.

Na gimnaziji v Kranju je razpisano učiteljsko mesto za zgodovino in zemljepisje.

Učiteljska služba je razpisana na šoli v St. Rupertu.

Olajšava pri kuhanju žganja. Z Dunaja se nam poroča: V kratkem izda vlada naredbo, da bodo smeli kmečki posestniki ob vsaki ugodni jim uri kuhati žganje, ako se s finančno oblastjo pogode za določeno svoto. To je vlada sklenila ukreniti na prošnje raznih poslancev, da se odpravijo mnoge sitnosti, ki jih imajo posestniki glede določenega časa pri kuhanju žganja.

Javni vinski semenj v Krškem bo v sredo po sv. Jožefu, t. j. dne 23. t. m. Točil in kupčijo sklepali bo vsak vinogradnik sam. Zategadel naj prinese seboj en ali več litrov lastnega vinskega pridelka.

Veselica v St. Vidu. Blaž Potočnikova štaitnica v St. Vidu nad Ljubljano priredi dne 19. t. m., t. j. na sv. Jožefa dan igro »Sanje« v društveni dvorani ob 6. uri zvečer. Ker je igra »Sanje« jako zanimiva, se na prošnjo občinstva zopet čet štiri leta ponavlja. Čisti dobiček je namenjen za poplačilo naročenih časopisov. — K tej veselici najubliedneje vabi odbor.

Nasledek prepira. Jakob Poljšak, 45 let star žagar pri Česnu na Brodu pri St. Vidu, sprl se je včeraj pri večerji z gošpodarjevo dekle, katera ga je s polenom

napadla in udarila po levi roki in po glavi. Po roki ga je tako močno udarila, da mu je zdrobila kost pod komolcem.

Vinarski shod v Krškem se priredi v nedeljo, dne 27. marca t. l. (na cvetno nedeljo) ob 10. uri dopoldne. Na ta shod so vabljeni vsi vinogradniki, katerim je na tem, da se vinska kupčija z domačimi vini po vzdigne ter da se odpravi vinska klavzula ki naši vinski kupčiji največ škoduje. Čim več jih pride, tem gotovejši uspeh. O posledicah vinske klavzule in o zlorabi naših in italijanskih vin bo govoril deželni vinarški potovalni učitelj iz Ljubljane Fr. Gombač. Potovalni učitelj Ivan Belle iz Maribora bo pa razpravljal o zboljšanju našega vinarstva v povzdigo vinske kupčije z ozirom na preteče okoliščine. Potem slede razni predlogi in nasveti. Učudno se prosi tozadevne razposlane plakate razobesiti na prav vidnih mestih.

Iz Sore se nam piše: Podpisani izjavljamo, da nismo pisali dopisa »Iz Sore« v »Slovenca« z dne 5. marca in tudi nismo z dopisnikom v nobeni zvezi. Pripravljeni smo plačati 100 K onim, ki nas dolže tega dopisa, ako nam dokažejo, da smo z njim v kaki zvezi. Fr. Svoboda, J. Stare, Fr. Mihovec. — Dobili smo pa še drug dopis, ki se glasi: Vsi dobro misleči in pametni ljudje v Sori in okolici, kakor tudi v Medvodah in sploh, koder se z zašudenjem ljudje menijo o sorških razmerah, so zelo veseli, da je »Slovenec« resnično povedal. To je mne nje vseh ljudi, razen par takih, ki so znani liberalci ali pa sploh sovražniki krščanskega življenja. Dalje se pa tudi na jako grd način hujska tu proti katoliško-narodni stranki. Kmetom se dokazuje, da je krivična obstrukcija katoliško narodne stranke, katera hoče izviti iz rok deželno gospodarstvo nemškim graščakom in slovenski od ljudstva odpadli gospodi ter pripomoči kmetu do večine v deželnem zboru. Predrzo se ruje proti našemu časopisu in se priporočajo listi, ki sramoté vse, kar je krščanskega. Da, čuje se celo, da je nekdo rekel, da bo uničil katoliško društveno življenje. Tega pa mi ne pustimo, in naj bo kdorkoli, pomni naj, da se morajo ob značajnosti gorenjskih katoliško-narodnih mož razbiti vsi poizkusi zasleplencev, hudobnežev ali zblaznelih.

Drobne novice s Koroškega. Delo ustavilo je dne 1. t. m. večji del rudarjev v rudokopih grofa Henkla pl. Donersmark v Rablju. Mir se ni motil. En del delavcev od Zile se je vrnil domov. Stevilo stavkajočih je nad 200. — Utopljenka. Dne 1. t. m. so v Glini našli truplo neznane 55—60 letne ženske, ki je brčkone sama šla v vodo. — Umrl je dne 6. t. m. v Celovcu vpokojeni magistratni ravnatelj g. Jernej Bratuš, star 80 let. Bil je rodom Slovenec. N. v. m. p! — Tovarna za celulozo pri sv. Magdalen pod Beljakom bo ta mesec vendar pričela z delom. Tovarna je znana po veliki pravdi, ki se je pred kratkim vršila zoper njene ustanovitelje. Sedaj je tovarna v zvezi z drugo enako tovarno v Haleinu.

Proti ogrski moki je pričela »Arbeit«, centralni organ avstrijskih delodajalcev na Dunaju, živahno agitacijo. Na Ogrskem odjemalec kupuje samo ogrsko moko. List priporoča: Avstrije se postavimo tudi na tako stališče glede svojih izdelkov. Ven z ogrsko moko! Sedaj žremo ogrsko moko, jedo jo v salonih najvišjih desetih tisoč, v sobah manjših ljudi in v kočah delavskih. V naših javnih zavodih, v naših bolnišnicah, v naših vojašnicah, v naših ječah, povsod se rabi le ogrsko moko. Moke pa imamo pri nas v izobilici in najboljše kvalitete, ako dobimo še manjkajoče nam žito po ceni voznini v naše kraje. Na vsak način ostane delavsko plačilo in meljarina v deželi. Društvo je izdalo v tem oziru lepake, potem pa namerava prirediti zborovanja producentov in konsumentov.

Nesreča v Boh. Bistrici. Na Gorici pod Nomenom razstreljuje kamenje za železnice. Ker se nabasano streljivo ni hotelo razstreliti, sta skušala dva delavca z rokami iztrebiti streljivo. Pri tej priliki pa se streljivo vname in poži z neznansko močjo, da se je strel slišal daleč naokoli, ter obadva delavca poškodoval. Jednemu, Črnogorec, je odtrgalo dva prsta na roki, drugemu, Italijan, je šinil smodnik v oči, da je malo upanja, da si ohrani vid. Oba so takoj odpeljali v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Na Homcu je razpisana učiteljska služba do 20. marca. Sedaj na tej šoli podučuje začasni učitelj gospod M. Praprotnik. Preden je prejšnji odšel, odpovedal je še »Domoljuba«. Nesreča! Zato ne preostaja družega, kot to nevedo naznaniti naročnikom v »Slovenca«.

Razstava Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanilo, da se bo vršila v Plazu od 2. julija do 2. avg. 1904. mednarodna razstava za kuharstvo, gostinstvo in sorodne obrte. Oglasbeni vzorci

se dobe v razstavnici pisarni in se imajo najkasneje do 15. aprila 1904 poslati na vodstvo razstave v Plazu. Eden iztis razstavnega programa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na p. gled.

Kat izobraževalno društvo v Cerkljah izvrstno napreduje. Preteklo nedeljo so imeli zopet predavanje in to pot o Balkanu. Gosp. predavatelj nam je pokazal tuji krasni slike iz Bolgarije in Srbije, kakor tudi voditelje makedonskih vatašev. — Te krasne slike nam je na ogled poslala gospa dr. Jenkova, za kar ji tu izrekamo priskrbo zahvalo.

70letni Poljak C. Zarembo iz rojen Rusiji od strani Italije. Iz Kormina poročajo, da so peljali iz Italije do ruske meje ruskega podanika Cirila Zarembo pl. Kalinova, in sicer s posredovanjem laškega poslanstva na Dunaju »ocrazumno« z ruskim ministristvom. Ciril Zarembo je star 70 let, je bil bogataš, baje milijonar, ki je pa izgubil svojo premoženje ob zadnji revoluciji Poljakov; premoženje mu je baje konfiscirala država. Grof Zarembo pripoveduje, da ima prestat v Rusiji 10 let kazni v trdnjavi ter da je bil dve leti v norišnici S. Felice v Vicenci. Čudno, da ga je Italija po dolgem času njegovega bivanja tamkaj sedaj izročila Rusiji!

Tatvina v cerkvi v Kokri. Iz Cerklij pri Kranju se nam poroča: Dne 7. in 8. t. m. so našli v Reki nad Gradom dve pateni, dva stojala od kelihov in nekaj okrasov od monštrance. Hudodelci, ki so oropali cerkev v Kokri, so omenjene stvari topili v Reki sredi nekega gozda. Oj paten so popolnoma spravili zlato, enako tudi od kelihov; okrasov monštrance pa še niso nič topili. Te okraske so dobili pod snegom.

Rop in javno nasilje na Črnučah. Vdovela posestnica Marija Oblak iz Črnuč odpovedala je lansko leto službo svojemu hlapcu Francetu Severju iz Črnuč. Sever se pa za odpoved ni brigal in posilil ostal pri hiši. Dne 5. t. m. zahteval je Sever od svoje gospodinje denarja, katerega mu ona ni hotela dati. Sever se je razjezil in napadel Oblakovo v kuhinji, jo podrl na tla, pokleknil ji na prsi in ji vzel s silo iz krilnega žepa 1 goldinar. Ker je Sever Oblakovi pri tej priliki tudi pretil, da bo najprvo njo »fental«, potem pa še samega sebe, si ni upala Oblakova doma spat. Sever je bil pri Oblakovi skozi 14 let; ves ta čas je bil surov, posebno v zadnjem času. Nekoč lanskega leta je v nekem prepiru napadel svojo gospodinjo in jo udaril z neko kostjo po ustih, kjer se Oblakovi še danes pozna sled rane. V teku zadnjega leta je Sever iz same hudobije Oblakovi razbil nad 20 skled. Oblakova je bila sedaj primorana Severja naznaniti orožnikom, ker ni bila pred njim več varna in ga ni mogla spraviti od hiše. Orožniki so našli pri Severju oropani goldinar. Severja so oddali sodniji v Ljubljani.

Sprememba v poštno prometni službi s inozemstvom. S 1. apr. stopi v veljavo važna sprememba v poštno-prometni službi s inozemstvom. Doslej so bile izvršene poštne nakaznice, namenjene v inozemstvo, v kronski vrednosti, in one iz tujih dežel v frankih ali markah. Odslej pa bode moral odpošiljatelj poštne nakaznice takoj izvršiti v vrednotah, veljavnih v krajih, kamor so namenjene. S tem precej pridobimo, in je ta postopek že splošno v veljavi med deželami, kjer ima denar stalno isto ceno. Glavna korist obstoji v tem, da odpošiljatelj vedno natančno ve, kolik znesek bo izplačan prejemniku, kar doslej pri vedno spreminjajočih se dnevnih kurzih ni bilo mogoče. Zato se napravijo novi vzorci za mednarodne poštne nakaznice in spremnice v predrugačeni obliki, in se bodo smeli od 1. aprila nadalje samo ti vzorci rabiti. Pošiljatelj mora na poštne nakaznici za inozemstvo navesti določeni znesek v številkah in črkah v dotični tuji vrednoti, ki je predpisana v deželi, kamor je poštna nakaznica namenjena. Sicer pa morajo dati poštni uradi interesentom vsa zahtevana pojasnila.

Marconijev brzojav na pri-morskih obalah. Javlja se, da se je avstrijsko trgovsko ministristvo obrnilo na mednarodno brzojavno družbo s prošnjo, da ji čimprej naznani, koliko bi veljale tri postaje za brezžični brzojav na avstrijski obali. Te tri postaje se ustanove v Občini kraj Trsta, v Poreru, v južnem koncu Istre in na otoku Visu v Dalmaciji. Odtod bo mogoče občeati z angleškimi Marconijevimi postajami.

Iz Litije. Ker je pretečeno nedeljo igrokaz »Palčki«, katerega je priredila litijska šolska mladina v korist revnih šolskih otrok, vsem udeležnikom zelo ugajal, in se je opetovano izražala prošnja, da se isti ponovi, je odbor sklenil, da se »Palčki« v nedeljo, 13. marca 1904 v istih prostorih in ob istem času, toda ob znatno nižnjih cenah, da se tudi revnejši sloji lahko udeležijo, še enkrat vpriporijo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Zlvinorejcem, ki želijo kupiti simondolsko goved, se nudi ugodna prilika na semnju in premovanju plemene goveda, ki bo prihodnji ponedeljek, 14. t. m., v Rotholcu na Tirolskem. Razun tega semnja so tiste dni v bližini tudi semnji: 15. marca v Brkalegu in 16. marca pri Sv. Jederti. Cene poldrugo leto starim bikom ter juncom in kravam so od 600 do 700 kron in morda tudi nižje. Postaja za Rotholc je Jenbaha, dve uri za Inomostom. Rotholc je od Jenbaha četrt ure hoda oddaljen. — Pelje se čez Gorenjako, Beljak, Francensfeste in Inomost ter stane vožnja iz Ljubljane in nazaj v III. razredu okoli 40 K. Odpeljati se je v nedeljo, 13. t. m. ob 3. in 56 minut popoldne z gorenjskim vlakom v Beljak, kamor se dojde zvečer ob 8. uri in 32 minut. Iz Beljaka se odpelje ob 8. uri in 37 minut ter se pride v Jenbaha drugi dan t. j. v ponedeljek 14. t. m. zjutraj ob pol 9. uri in v Rotholc pa ob 9. uri, tedaj pravočasno. Vožni list je kupiti v Ljubljani do Beljaka, in v Beljaku za tja in nazaj do Jenbaha. V Rotholcu bo ravnatelj kranjske kmetijske družbe, ki bo našim kupcem rad šel na roko in bo lahko preskrbel znižano vozarino za kupljeno goved. Znižana vožnja za eno goved stane do Ljubljane okoli 15 kron. — Kmetij. družba objavlja to, ker so zadnje dni nekateri izjavili, da bi radi šli kupiti simondolske junice in krave. Kdor bo šel, mu ne bo žal, ker bo videl marsikatero poučno kmetijske zanimivosti, zlasti krasno živino in lepe hleve, kar mu bo več koristilo kakor še toliko lepega kmetijskega branja.

Ljubljanske novice.

Ljubljansko delavstvo Rusom. „Katoliško delavsko slovensko politično društvo“ v Ljubljani je poslalo Rusiji naslednjo izjavo: „Ot imeni slovenskih rabočih, zračih nadeždu na Rossiju kak zaščitnico slavianstva, katoličeskoje političeskoje slovenskoje občestvo rabočih v Ljubljane viražajet ruskomu narodu iskrennjeje poželanije nispolsanija Vsevyšnym blistatelnoj pobezy nad vsemi vragami, čto by tem krepče soveršitj predostavljennuju jemu zadaču dlja buduščnosti slavianstvu.“ Slovenski se glasi ta izjava: Imenom slovenskega delavstva, ki zaupno gleda v Rusiji zaščitnico slovanstva, izraža katoliško politično slovensko delavsko društvo v Ljubljani ruskomu narodu iskrene želje, da mu Bog nakloni sijajno zmago nad vsemi sovražniki, da more tem krepkeje izvršiti nalogo, ki mu je določena v slovenski bodočnosti.

Zaupniki slovenskega krščansko-socialnega delavstva v Ljubljani imajo prihodnjo sredo točno ob pol 8. uri zvečer sestanek v društvenih prostorih, Selenburgove ulice št. 6, II. nadstropje. V spored: „Izgredi nemških buršev protislovenskim dijakom in slovensko vseučiliščem.“ Poročevalca gosp. Jur. Kremžar in gosp. Jur. Kralj. Tovarishi zaupniki naj smatrajo to naznanilo za vabilo.

Nemškutarjenje brez konca in kraja. Trgovsko bolniško in podporno društvo po bira ravnokar zopet udnino za 1. četrtletje, oziroma polletje 1904 in daje — samonemška, izjemoma nemško slovenska potrdila in pobotnice. Ker nam že predsedal, vedno in vedno opozarjati slovenski (?) odbor na njegovo računsko dolžnost, dajemo to slovenskim članom društva brez komentarja na znanje. Dovoljujemo si le ponižno vprašanje, kaj bi storil sedenji odbor — če bi se bilo propadlemu prejšnjemu odboru zljubilo, naročiti samonemških tiskovino za 20 let naprej? Menda bi jih iz štedljivosti rabil celih 20 let. Slava takim principom! Ali pa je tukaj morda tudi že — nemško-slovenska zveza? Čemu smo potem vrgli stari „nemški odbor“? Čujemo tudi, da gosp. Schantel še vedno komandira v Leoninum u. — Torej se je pravzaprav le ime izpremenilo, lastniki firme pa so ostali Treun Randhartinger-Schantel. — Heil!

Gromoboj. Društvo delavcev in delavk tobačne tovarne je imelo občni zbor, ki je pokazal, da delavstvo sleparskim rovanjem socialnih demokratov ne zaupa, kajti vsi poskusi socialnih demokratov napraviti zgago, so ob zavednosti delavstva ostali brezuspešni. Dobili smo obširno poročilo, katero priobčimo v sredo.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani. Socialna demokratska večina v tej blagajni je imenovala kontrolorjem sodruga Vičiča. Prošnja sodruga Mihlerja ni našla milosti v očeh gospodov sodrugov. Za uradnika bolniške blagajne je imenovan sodrug krojač Pogacar.

Pekovski pomočniki so imeli shod, na katerem so zahtevali, da se število vajencev ravna po določilih zakona. Obenem so zahtevali, da nadzorovalne oblasti pridobijo veljavo nadomestnemu požitku.

Za ustanovnega člana s svoto 40 kron je pristopil pevskemu društvu „Slavec“ povodom društvene dvajsetletnice gospod Avguštin Zajec, restavratorec na vogalu Rimske in Bleiweisove ceste. Zivel!

Javno predavanje je priredila pretekli terek krščansko socialna zveza v svojih prostorih. Tudi to pot je bilo zbrano mnogo obdinatva. Predaval je gospod profesor Anton Jarc o nekaterih tropičnih rastlinah, ki se v naših krajih uživajo v veliki množini. Pokazal nam je slike tistih rastlin, iz katerih se dobivajo čaj, kava, kakao, čokolada, tobak, opij, hasiš, bombaž, vec, poper, kavčuk in gutapercha. Gospod Sedmak se je imenom odbora zahvalil gospodu predavatelju ter pozval navzoče, da se v obilnem številu udeležijo obdnega zbora krščansko-socialne zveze, ki bo prihodnjo nedeljo.

Krščansko socialna zveza ima prihodnje javno predavanje v torek 15. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih. Predaval bo g. prof. dr. Krek. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Krščanska ženska zveza je imela včeraj popoldne ob 4. prvo javno predavanje v tekočem letu. Bilo je prav povoljno obiskano. Predaval je g. stolni vikar Jos. Potokar o predmetu: „Krščanska žena in veda“. Zavrnil je ugovore nasprotnikov, da je katoliška cerkev sovražnica vede in napredka ter dokazal iz cerkvene in svetovne zgodovine, da je ravno ona širila med narodi pravi napredek, da je v vseh časih skrbela za višjo izobrazbo ženskega spola. V daljnjem govoru je pojasnjeval, kako bodi berilo krščanske žene. Prihodnje predavanje bo v petek, 18. t. m., v istih prostorih. Predaval bo g. dr. Lampe.

Knjigoveško društvo opozarja slavno občinstvo na jutranji zabavni večer v Puntigamski pivnici. V spored: Godba na lok, petje in šaljiva pošta. Vstop prost.

Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani ima občni zbor jutri, v nedeljo, dne 13. marca 1904 ob 2. uri popoldne v Auerjevem vrtnem salonu. Ako bi ta ne bil sklepčen, bode uro pozneje drugi občni zbor ne oziraje se na število navzočih.

Napad. Ivan Eržen, vpokojeni uslužbenec na južni železnici, je bil danes ponoči na Glincah, kjer stanuje, od nepoznatih fantov napaden in pretepen. Poškodovan je na glavi in životu tako, da je moral iti v bolnišnico.

Izseljevanje. Včeraj odpeljalo se je od tod 20 izseljencev v Ameriko.

Osebnost. Učitelj na tukajšnji obrtni šoli g. Oton Grebenč je imenovan učiteljem v X. činovnem razredu.

Iz deželne bolnice. Pri zgradbi železnice v Bohinjski Beli so včeraj ponesrečili štiri delavci. Pripeljali so jih v deželno bolnišnico.

Društvo tiskarjev na Kranjskem ima danes ob 8. uri zvečer v Hliferjevi pivovarni svoj redni občni zbor.

Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti je v ponedeljek, dne 14. t. m., naslednja pa, kakor že prvotno določeno, v petek, dne 18. t. m., ker v soboto je praznik. Sedaj je zopet razstavljenih več novih dolenskih in vipavskih vinskih vzorcev, na kar se zlasti g.g. gostilničarji in vinotrtčiji ljudno opozarjajo. Klet bo odprta kakor navadno od 7.—10. ure zvečer.

Uljudna prošnja. Gospodje socialni demokrate se uljudno prosijo, opustiti v svojem konsumnem društvu na sv. Petra nasipu preglasno medbojno „hvalo“, četudi pri zaprtih durih, ker psovke „šuft“ in „ti bom že pokazal, imam dokaze“ so jako sumljive in ne vzbujajo pri posantih simpatij. Pasent.

Svet za novo pokopališče na ljubljanskem polju je po zemljemerih že premerjen.

Materijal za stavbo so pričeli ta teden dovažati. Sredi tega meseca se bo delo po nekod že pričelo.

Delavcev bo manjkalo v letošnji stavbni dobi v Ljubljani, kajti vsled nizke mezd ne bodo tu ostali, temveč hite v druge boljše kraje — na Nemško i. dr. To si naj ljubljanski stavbeniki dobro v spomin utisnejo. Delavstvo se organizuje.

Umrli je uradniške banke „Slavije“ g. Avg. Stamecarju hčerka Minka, 60. letna, ki je bila dekliške šole. Pogreb bode jutri ob 5. uri popoldne.

Izgubljeno. Predvčeršnjim dopoldne izgubil je v mestu posestnik Mihael Jerina iz Batne vasi, občina Vrhnika, denarnico, v kateri je imel bankovec za 50 kron. — Na poti od Mestnega trga do Prešernovih ulic izgubila je Marija Schnabel, stanujoča Predškofijo št. 20, bankovec za 20 kron. — Na poti od realke do Novih ulic je izgubil 6. t. m. dijak Viljem Daneu srebrno uro in srebrno verižico. — Na Dunajski cesti izgubil je 8. t. m. Ranzingerjev hlapec Avgust Weber, stanujoč na Dunajski cesti št. 19, zavitek testenine, vredne 43 kron. — Na južnem kolodvoru je bila včeraj najdena denarnica z manjšo svoto denarja.

Razsvetljava pred deželnim dvorcem je pod ničlo, ker tam sploh — nobene ni. Se tam, koder brle tiste mrtvaške žarnice, se skoro nič ne vidi, kaj pa tam, kjer ni nobene. O ulični razsvetljavi našega mesta sodijo tuji zvečer sploh tako ostro, da pride domačin skoro v zadrego. Zato so pritožbe

o slabi razsvetljavi popolnoma opravičene, zlasti glede nekaterih stranskih ulic

Književnost in umetnost.

* Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v nedeljo, popoldne „Pot okoli sveta“, a zvečer je benečijska predstava gosp. kapelnika Beniška, ki je našel v potekajoči sezoni 6 opernih novitet in 3 opere starejšega repertoarja ter pevske točke raznih narodnih iger in glum. To je ogromno delo! Gosp. Benišek poučuje soliste, zbora in orkester, skrbi za notni material ter ima glavne zasluge za precvitanje naše opere. Njemu na korist se poje jutri prvič velika opera Auberja „Nema iz Portici“. Sodeluje ves operni in dramski ensemble. Nemo Favello igra gđ. K. Rückova. Glavne vloge imajo g. Orželski, gospa Skalova in g. Pestkovski. Pojo pa vsi solisti. Našeje se je z ozirom na zasluge g. Beniškega največjega obiska!

* Nova metodiška knjiga. Ravno kar je izšla metodiška knjiga: „Učne slike iz domoznanstva“. (Podrobnosti učni načrt za 3 šolsko leto.) Uredil A. Maier. Založil c. kr. mestni šolski svet ljubljanski. Dobiva se pri Drag. Heibarju v Ljubljani po 1 K 40 h.

* Gostovanje gđ. Otilije Spurne. Zaradi izpremembe v gledališkem oboju je treba intendanci slovenskega gledališča že danes misliti na dobro, spretno in simpatično igralko prvih vlog, t. j. heroinskih in ljubimskih. O priliki shoda slovenskih žurnalistov v Plzni je zbulja pri slavnostnih predstavah v mestnem novem gledališču posebno pozornost igralka krasnega glasu in velesimpatične zunanjosti, živahnega temperamenta in rutine — gospi Otiliji Spurni. Odboru dram. društva se je posrečilo, pridobiti gđ. Spurno za debutovanje na našem odru ter bo igrala naslovno veliko vlogo v Maeterlinckovi drami „Monna Vanna“. Po prijaznosti gospoda Rudolfa Dryla bo igrala gđ. Spurna pri svojem nastopu tudi slovenski. Prvi debut se vrši v torek, 15. t. m.

* Slovensko gledališče. Drama „V tujem zraku“, vzporedna v turek na našem odru, je dražestno delo, moderno, a brez slabih znakov naše nervozne dobe. Dejanje ni razburljivo, je brez iskanega efekta, a od igrava se logično prizor za prizorom, in pri znati je treba, da je imela gledališka uprava pri izboru te igre prav srečno roko. To je delo za naše občinstvo, v istini blažljivo, ki ne draži živcev in ne vzbuja onega epide-mičnega smeha, ki je sicer, žal, gotovim činiteljem znaka, da igra uspe na našem odru. Ako pa se je del občinstva dolgočasilo pri tej igri, gre to na rovaš intendancij, ker je sistematično delala na to, da se je slabšal okus ljubljanske publike ter padel na oni nizki nivo, v katerem so pisane velebudlaste glume, a velepriljubljene slavni naši intendanci. Posamezni značaji „V tujem zraku“ so krasno orisani, in je ideja sama, čeprav ne na posebno dramatičen način, vendar umetniško izpeljana, priprosto in jasno, ter je zlasti zato, ker je lahko umljiva, globoko delovala na auditorij. To smo opazili, in zato je bilo tudi odobravanje po končanih činih ne razposajeno, ampak iskreno. Uprizorjena je bila igra v obče jako zadovoljivo. Zlasti so se odlikovali gđ. Rückova, g. Danilova, gosp. Conski, gosp. Boleska. Neprimerno ulogo je imel gosp. Verovšek, ta ni zanj, bila bi prej za gosp. Liera. Gledališče je bilo dobro obiskano, in želimo, da bi bilo še boljše, kadar se igra ponovi.

„Cigan baron“ je sinoči zopet napolnil gledališče, čemur pa se ni čuditi, saj je gospod Lier v vlogi svinjereja Zsupana baš izvrsten in njegova pesem „Kobasa, pitana žival, moj najvišji ideal“ baš zanosna, navduševalna. Ploškalo se je na vse pretege, in ša malo po vrhu, a dijaki niso imeli usmiljenja za Zsupanom in njegovo hipavostjo. Pevoji so bili svedeča izvrstni, gospod Boleska je ugajal v vlogi komisarja. Zbor ni bil izvrsten.

* Koncert „Glasbene Matice“. V soboto, dne 12. marca t. l., v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“ ob pol 8. uri zvečer koncert pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada. Sodelujejo: gospod Stanislav Orželski, tenorist slovenske opere, g. Josip Procházka, pianist in učitelj „Glasbene Matice“, pevski zbor „Glasbene Matice“ in godba c. in kr. pešpolka št. 27, pomnožena z nekaterimi člani „Glasbene Matice“. V spored: 1. a) Ant. Foerster: „Povejte, ve planine“. (Iv. Rasmann.) b) Anton Nedved: „Luna sije“. (Dr. Fr. Prešeren.) Tenorsolo poje g. dr. Pavel Kozina. Poje moški zbor. 2. a) Dr. Anton Dvořák: „Natačkách“. b) Bedřich Smetana: Koncertna godba. (Fis dur.) Na klavir svira g. Jos. Procházka. 3. Josip Procházka: a) „Zvezde žarijo“. (Oton Zupančič.) b) „Posled-

uja noč“. (Anton Aškerc.) c) „Tak si lepa“. (Simon Jenko.) Pesmi, poje gosp. Stanislav Orželski. Na klavir spremlja gospod skladatelj. 4. Ant. Lajovic: a) Scherzo za veliki orkester. b) Andante za veliki orkester. Izvaja orkester. 5. Fran. Liszt: Fantazija na motive iz Gounodove opere „Faust“. Na klavir svira g. Jos. Procházka. 6. Ant. Lajovic: „Gozdna samota“. (Bierbaum-Finžgar.) Za ženski zbor in orkester. Op. 3. 7. Dr. Gojmir Krek: a) „V brezupnosti“. (Sim. Jenko.) b) „Misli“. (Dragotin Kette.) c) „Tam zunaj je sneg“. (Drag. Kette.) Pesmi, poje g. Stanislav Orželski. Na klavir spremlja g. J. Procházka. 8. Dr. Anton Dvořák: Slovanski ples št. 8. (G-mol.) Izvaja orkester. 9. Anton Lajovic: a) „Zacvela je roža“. (Falke Golar.) Pesem s spremljevanjem klavirja. b) „Pesem starca“. (Koljcov-Zupančič.) Pesem s spremljevanjem klavirja. c) „Serenada“. (Oton Zupančič.) Pesem s spremljevanjem orkestra. Poje g. Stanislav Orželski. 10. Šest mešanik a capella zborov: a) Dr. Gustav Ipavec: „Tišek“. (Narodna.) b) Dr. Ant. Schwab: „Moji devojčici“. Serenadica. (A. Ganser.) c) Dr. Gojmir Krek: „Vabilo“. (Simon Jenko.) d) Anton Lajovic: „Večerna pesem“. (Bierbaum-Finžgar.) Iz op. 2. d) Anton Lajovic: „Bolest kovača“. (Bierbaum-Finžgar.) Iz op. 2. e) Anton Lajovic: „Napitnica“. (Bierbaum-Finžgar.) Iz op. 2. — Klavir: Nov koncertni klavir „Glasbene Matice“ od c. in kr. dvornega in komornega izdelovalca klavirjev Ludovika Bösendorferja z Dunaja. — Začetek točno ob pol osmih zvečer. — Med izvajanjem posameznih točk bodo vrata zaprta. — Cene prostorov: Sedeži po 4, 3 in 2 kroni, stojišča po 1 K 20 h, za dijake po 60 h se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. — Programna knjižica z besedilom in motivi se dobiva po 20 h istotam.

* Koncert Marije Heritesove Dne 15. t. m. bo koncertovala v Gorici v gledališki dvorani mlada češka umetnica Marija Heritesova.

* G. Verovšek, najodličnejši član slovenskega gledališča v Ljubljani, priredi, kakor čujemo, po deželi nekaj gostovanj.

* Perosičev oratorij „Vesoljna sodba“ bodo izvajali v Rimu dan po Veliki noči.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Zalostni nasledki podoknitce. Dne 16. februarja t. l. je prišlo več fantov Julijani Strehovec, posest. hčeri v Tujnicah, običajni „cfecht“ napraviti. Domači so jih povabili v hišo, in ker so imeli seboj godca, pričeli so tudi plesati. Te veselice se je udeležil tudi sosadov sin Nace Dralka s svojo sestro Jožico. Okoli polnoči sune nekdo s kolom skozi zaprto okno, pri katerem je sedela Josipina Dralka ter jo zadene v hrbet. Urno so skočili fantje iz hiše za storilcem, o katerem pa ni bilo ne duha ne sluha. Zabava se je nadaljevala, le France Sedušak, psest. sin v Kosičah, je s tremi svojimi tovariši šel iskat kalilca veselice. Fantje so se skрили v hišo in čakali na napadalec. Ne dolgo potem prišla sta po stezi, ki drži čez Strehovčev vrh, Andrej Nograšek in Vladimir Vrhovnik. Kakor so sklepali iz nju pogovora morala sta biti ta dva storilca. Takoj so ju naskočili: France Sedušak je vdaril z neko trdo rečjo Andreja Nograška tako po glavi, da je takoj na zobe padel, dočim je Franc Slanove pognal Vrhovnika v beg. Kakor se je kasneje izkazalo nista bila napadena čisto nič udeležena pri Strehovčevem oknu. Nograšek je imel še toliko moči, da se je pobral in šel domu, kjer se je vlegel na svojo posteljo v hlevu ter prosil brata, da naj mu da mrzlih ohladkov; povedal mu je tudi, da ga je eden udaril, da pa ne ve kdo. Zjutraj je bil Andrej Nograšek že nezavesten in je okoli opoldne umrl. Obdukcija je dognala, da je imel ubiti Nograšek na desni strani glave komo utisneno in so se od tu na vse kraje nahajale razpoke. Obdolženca je obsodilo porotno sodišče na 4 let težke ječe.

Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen včeraj 46letni posestnik Stefan Dakarič iz Cvetlina na Hrvaškem na osem let težke ječe, ker je v ptujski okolici napadel kmeta Jožefa Miakera in mu oropal 109 kron.

Kočar Martin Rečnik iz Kardovine je stal radi poskušenege umora svoje žene Neže in radi umora svoje pastorke Neže

Dalje v prilogi III.

Pichler. Mož je na oba streljal. Porotniki so radi žene potrdili le vprašanje o nevarni poškodbi in grožnji, glede Neže Pichler pa so izjavili, da je bil uboj. Martin Rečnik je bil obsojen na 12 let ječe.

Zanimiva porotna obravnava se je vršila včeraj v Riedu proti morilcu Mat. Kaufmannu, ki je umoril pred leti kramarico Ano Krauzinger. Radi tega umora sta bila takrat po pomoti obsojena Terezija Grietzing in Karol Harter. Sele sedaj je morilčeva hči izdala svojega očeta. Kaufmann je bil obsojen na 20 let ječe. Na smrt ga niso mogli obsoditi, ker je bil mej tem časom obsojen na neko globo 20 krcn. Kaufmann je izjavil, da je umor izvršil radi bede in da je pred umorom molil „očenaša“.

Iz brzojavk.

Dunaj. Magr. Rossi Stockalter je imenovan tajnikom dunajske nuncijature.

Dunaj. Lsti poročajo, da se izvrše velike izpremembe v višjih poveljstvih avstrijske armade. Majski avanzement bo v znamenju p mlajenja armade.

Dunaj. Ministrski predsednik dr. pl. Koerber napravi jutri, v nedeljo, pojedino.

Berolin. „Berliner Tagblatt“ pravi, da se vrše posredovanja, da bi olomuški nadškof Kohn prostovoljno odstopil.

Berolin. V parlamentarnih krogih se govori, da je guverner nemške južne Afrike, Leutwein, poročal, da mu je treba še 800 mož, da zaduši vstajo rodu Hereros.

Inomost. Profesorji in dijaki italijanskih paralelnih vseučiliških kurzov so na vlado vložili ugovor zoper sklep, da bi bil v Roveredu sedež univerze.

Berolin. Sklep zveznega sveta, naj se odpravi postava, ki je zabranjevala jezuitom bivanje v Nemčiji, je liberalne kroge silno poparil. Razne Bismarckove spomenike so zavili v črne tančice.

Budimpešta. „Pesti Hirap“ poroča, da je vojni minister odposlal te dni mobilizacijske načrte in sicer zapечатene ter da jih smejo odpreči le v slučaju mobilizacije. Tozadevne inštrukcije, ki so bile sklenjene na zaupnem shodu železniških ravateljev, so bile odposlane postajnim načelnikom raznih železnic. Uradni listi to tajajo.

Berolin. Glavno glasilo soc. demokratov „Vorwärts“ pravi, da se v vladnih krogih razpravljajo o razpustu nemškega državnega zbora prihodno spomlad. Vlada bi skušala posredovati med meščanskimi strankami, da bi združene na stopile proti soc. demokraciji.

Budimpešta. Hrvatski poslanci v državnem zboru so imeli 8. t. m. posvetovanje; glavni predmet je bil zakonski načrt glede dvorno-maršalskega sodišča, ki se ima ustanoviti v Budimpešti. Posl. Priverić in Tomašić sta konstatirala, da ta načrt krši ogrsko-hrvatsko pogodbo, ker ne upošteva hrvatske avtonomne sodnije. Ban Pejačević pojde k vladi posredovati, da se odstrani ta zakonska kršitev. Poslanci pošljejo na vlado vlogo, da se pri novem investicijskem programu bolj ozira na Hrvaško kakor dosedaj.

Pariz. Zbornica je nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu, da se zatre pouk v kongregacijah. Naučni minister Chaumié je vstal za ta zakonski načrt in povdarjal nastale težkoče, ako bi se hotel izpeljati. Ministrski predsednik Combes, je vstal za načrt, in je bil zakon s 309 proti 11 glasovom vzprejet.

Bruselj. Tukajšnji „Soir“ trdi, da je zvedel iz zanesljivih krogov, da pride junija meseca razven cesarja Viljema II. tudi Franc Josip I. v Belgijo, da povrne kralju obisk.

Pariz. Izdajalca v mornaričnem ministerstvu, ki je skušal japonskemu atašeju izročiti tajne dokumente, so slučajno zasledili. Dotični arhivni uradnik se imenuje Martis.

Milan. Tukajšnji listi poročajo iz Brescije, da je došla tja komisija častnikov generalnega štaba, ki pridno študira obmejne utrdbе.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Vulkan bluje. Na otoku Comoro bluje, kakor se poroča iz Mahotte, že od 25. preth. meseca neprenehoma ondolni vulkan. Iz treh odprtih bruha lava. Steber lave iz srednje odprtine je visok tisoč metrov. Več domačinov je mrtvih. — Strašen samomor. V Lichtenwörthu pri Dunajskem Novem mestu se je radi „nesrečne ljubezni“ usmrtila 19letna posestnikova hči Ana Brandl. Nasula je v veliko skledo streljiva in svinčenih zrn, viedla se na to in zažgala. Bila je strahovito razmesarjena. — Kolera. V Bagdadu se je pojavilo pet slučajev kolere. — Prepovedane vlečke. Na Dunaju bo damam prepovedano hoditi z vlečkami v gledališče, ker vlečke v slučaju zmešnjave lahko povzročijo

mного nesreč. — Stavke v Budimpešti. Pogajanja stavkajočih krojaških pomočnikov, ključarjev, čevljarjev in tesarjev z delodajalci so bila brezuspešna. Stavke trajajo dalje. — Velikanske povodnji so po Ameriki. Voda je odnesla mnogo mostov. Mnogo rudnikov je pod vodo. Iz mnogih hiš je prebivalstvo zbežalo. — Požigalca linčali. V občini Hegyköz-Kovacsai na Ogrskem je prebivalstvo linčalo 70letnega požigalca Felföldija. — Stavko groze učitelji v okolici Kormina, ako se jim ne zboljšajo plače. — Amerikanski dvoboj mej dijak i. V Černovicah se je ustrelil petošolec Jakob Sinnreich. S svojim tovarišem je imel amerikanski dvoboj. Potegnil je črno kroglo. — Zblazneli grof Csaky, ministrski tajnik iz Budimpešte je prišel včeraj v neki dunajski ulici nenadoma streljati na ljudi. Neko žensko je nevarno ranil.

Dunajski kršč. socialci proti surovostim nemških buršev.

Dunaj. Glasilo krščanskih socialcev „Reichspost“ apelira na nemško krščansko mislečo dijaštvo, naj se ne udeležuje jejo nasilstev proti Slovanom. Dalje piše „Reichspost“: Narodno vprašanje se ne bo odločilo z nasilstvom, ampak s premočjo duha. S svojim nastopom nemški dijaki le podpirajo vseučiliške težnje nenemških narodov. Ako se je videlo pri teh surovostih kakšnega nemškega katoliškega dijaka, tedaj se pač ne more smatrati, da je dobil za to dovoljenje svojega društva. Z udeležbo pri teh grdih napadih bi nemško katoliško dijaštvo svojim nenemškim in drugim nasprotnikom le dalo priliko, da drugič ti na enak način postopajo proti nemški akademski katol. manjšini.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Petrograd, 12. marca. (Kor. urad.) Poveljnik ruskega brodeja Makarov poroča iz Port Arturja: Sedem ruskih torpedovk je imelo po noči 10. t. m. s torpednim brodom, katerega so spremljale japonske križarice, vroč boj. Ena japonska torpedovka se je potopila. Tudi ena ruska torpedovka se je potopila. Del moštva te ruske torpedovke je vjet, drugi del moštva je pa utonil. Na ladjah, ki so se vdeležile ruskega napada na japonsko brodoge, je en častnik težko, trije lahko ranjeni. Dva mornarja sta mrtva, 18 lahko ranjenih. Ob 9. uri dopoludne je prišla japonska eskadra bombardirati na luko. Bombardiranje je trajalo do ene ure popoldne. Na ladjah je škoda neznanatna. Na ruski strani je ranjenih: en častnik, štirje mornarji, en mož je ubit. Japonsko bombardiranje je bilo brezuspešno. Japonska križarica „Takasago“ je znatno poškodovana. V Port Arturju so trije prebivalci ubiti, eden ranjen.

London, 12. marca. Reuterjev urad je izvedel iz privatnega vira iz Port Arturja, da so ruske torpedovke odplule včeraj ob 7. uri zjutraj iz luke in da so napadle japonske ladje.

Petrograd, 12. marca. Dopisnik ruske brzojavne agenture poroča iz Port Arturja, da se je glasom vesti, ki jo prinaša „Courier de Tientsin“, pri nočnem napadu japonskega brodoge dne 24. m. m. pet ladij zažigalk in več torpedovk pogreznilo v morje.

Petrograd, 12. marca. Vest, da so se ruske čete umaknile na črti Liaojang in Haitšeng, je neosnovana in razširjena od Rusom sovražne strani.

Berolin, 12. marca. Iz zanesljivega vira se poroča, da so angleške vesti, ki so trdile, da so Japonci za hrbtom ruskih čet v Mandžuriji, popolnoma neresnične.

Tokio, 12. marca. Uradni list šoleki v posebni izdaji objavlja besedilo japonsko-korejske pogodbe. V njej se proglašajo kot neveljavne koncesije, ki jih je dala Koreja Rusom, med njimi ona, s katero se je Koreja odrekla pravo prodati otok Kodžido, koncesije premogokopom v Rozi ter dovoljenje izsekavanja gozdov v Alenigdu, ob rekah Tumen in Jalu.

Berolin, 12. marca. Socialnodemokratski „Vorwärts“ piše, da so bile v Batumi velike demonstracije proti ruski vladi. Tolpa je premagala policijo. Guverner se je umaknil. Več oseb je bilo takoj obsojenih na smrt in obsojenih.

Dunaj, 12. marca. (Kor. urad.) V današnji seji drž. zbora so češki poslanci vložili celo vrsto interpelacij. Eisenkolb je vložil interpelacijo, zakaj je bil konfisciran uvod pri Hansbruchovi knjigi o papeštvu in njeg-

govem kulturnem delovanju. Nemške stranke so vložile interpelacijo radi dijaških demonstracij na Dunaju. Vprašajo Körberja kake korake namerava storiti v tej zadevi in kake proti češki obstrukciji. Čitanje interpelacij se je dobesedno vršilo. Mej čitanjem nemških interpelacij so češki poslanci, ki so stali pred predsedniškovo tribuno burno ugovarjali proti napadom v interpelaciji. Velikansk vršč. Ker se šum ni pelegel, zahteval je predsednik, naj poslanci zapuste prostor pred tribuno. Poslanci so se udali, naker se je nadaljevalo dobesedno čitanje interpelacij.

Dunaj, 12. marca. (Kor. ur.) Grajalni odsek je soglasno sklenil, naj se poslancem Steinu in Herzogu izreče graja.

Dunaj, 12. marca. Danes bi bilo skoro došlo do pretepa v drž. zboru. Ko so čehi zopet predlagali neko poimensko glasovanje, zaklical je Wolf nemškim strankam: „In vi pustite na miru te češke provokacije“. Čehi so Wolfu klicali: „Sladkorni Wolf!“ „Kaj je s sladkornim kartelom?“ ter mu metali koščke sladkorja. To je Wolfa tako razjezilo, da je skočil kar preko klopi pred Mladobeshe ter je hotel prijeti in udariti poslanca Skalo. Udržal je Wolfa prijel za roki, Holansk y ga je pa vrgel mej klopi čeških poslancev ter mu zaklical: „Sedaj pa mirno pro!“ Wolf se je nato mirno splazil na svoj prostor.

Dunaj, 12. marca. Nemška liberalna stranka se je danes posvetovala o sredstvih proti češki obstrukciji. Nek poslanec je na svetoval, naj se začasno ustavijo dijete.

Dunaj, 12. marca. Nemške stranke v parlamentu zahtevajo, naj se vsak dan vrši jako dolga seja, da se zlomi češko obstrukcijo.

Dunaj, 12. marca. Danes so se slovanški in nemški dijaki zbrali pred vseučiliščem. Do demonstracij in spopadov ni prišlo. Oblasti hočejo odločno nastopiti proti demonstracijam.

Dunaj, 12. marca. Pri kasacijskem dvoru je bila potrjena oprostitev ríemanjskega župana Berdona, katerega je tožilo državno pravdníštvo, da je hotel s svojimi civilnimi pogrebi nedopustno demonstrirati proti oblasti. Berdonove pogrebne molitve je zagovarjal dr. Tavčar, ki je pri tem napadal katoliško cerkev ter hvalil odpad.

Dunaj, 12. marca. Iz Jesenic se poroča, da je bil predrt 160 metrov dolgi predor pri bodoči blejski postaji.

Budimpešta, 12. marca. Rekrutna predloga je bila danes v drž. zboru sprejeta v tretjem branju. Nato se je pričela razprava o idemnitetni predlogi.

Rim, 12. marca. General Ricciotti Garibaldi je preložil balkanski kongres z ozirrom na vojsko v Aziji na leto 1905. Laško poslaništvo poroča iz Carigrada, da doslej Turčija od reform, katere so predlagale vlasti, ni nobene izvršila. Vse predloge, katere je general De Georgis predložil sultanu o reformi orožništva, je sultan odložil. Rusija in Avstrija bodete odločno zahtevali, da sme De Georgis odpustiti, ako treba, turške orožnike in da sme nastaviti neomejeno število evropskih podčastnikov.

Carigrad, 12. marca. Sestnajst bataljonov in dve bateriji so dobile povelje, da se združijo okoli Saruna in da napadejo Armence v gorah.

Sisek, 12. marca. Pred sodiščem v Petrinji je bila včeraj razprava proti nekaterim meščanom, ki so obtoženi, da so se udeležili lanskih demonstracij proti Khuenu. Obtožena Antolčić in Kovačić sta obsojena vsak na 2½ leta, a obtoženci Podkrajšek, Kovač, Golubič, Denuč, Stanković, Dobrinč in Božić na dve leti ječe.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo so od 1. jan. do 7. marca darovali p. n. gg. Kanonik dr. A. Karlin 30 K, P. Bernard Vovk 4 K, učitelj Fr. Lavtižar 7 K, komisar Janežič 12 K, župnik K. Tekster 14 K, gđ. Zakotnik 10 K, župni upravitelj N. Stazinski 10 K, kaplan V. Zabet 10 K, kanonik J. Sajevic 10 K, dekan J. Nagode 10 K, župnik Jos. Lavrič 10 K, župnik Fr. S. Pokorn 5 K, župnik J. Kunaver 5 K, kanonik dr. Cskal 10 K, župnik Fr. Pešec 6 K, kaplan A. Zorc iz St. Ruperta 5 K, kmetiška posojilnica na Vrhniki 20 K, župnik Jurij Drnovšek 20 K, duh. svetnik M. Saje 5 K, neimenovan po župniku Jan. Kalan u 10 K, župnik Anton Lesjak 20 K kot zadnji pozdrav na grob gospe Helene pl. Föhrans perg-ove, kanonik in profesor dr. M. Lében 20 K.

Bog plačaj!

Po sklepu lista.

Ob sklepu lista smo dobili od intendance slovenskega gledališča poročilo, da gostovanja gđ. Otilije Spurnovenebo, ker je gostovanje odpovedala.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stalna barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebe	Pojavila se je
10. 3. zjut.	736,3	10,0	si. szah.	obl.	
11. 3. zopol.	735,1	13,1	sr. jzah.	del. jasno obl.	4,2
11. 3. zveč.	735,1	6,7	sl. svzh.	del. obl.	
12. 3. zjut.	734,5	5,9	brezvetr.	dež.	0,0
12. 3. zopol.	734,4	6,3	sl. jvzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 8,5°, normale 2,8°.

Pri kroničnih katarjih v grlu in bronhijih se je sijajno izkazal

Rogaški „Styria-vrelec“

427 a 2-1 za grgranje.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Pretužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš blagi, iskreno ljubljeni brat in svak, gospod

Fran Vidmar

c. kr. poštni komisar

po kratki mučni bolezni, danes ob 2. uri popoldne previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Blagega pokojnika priporočamo v spomin in molitev. 437

Trst, dné 11. marca 1904.

Ivan Vidmar, c. kr. poštni kontrolor, Anton Vidmar, posestnik, brata. Marija omožena Bonač, Helena omožena Prezelj, Josipina, sestre. Anton Bonač, Ivan Prezelj, svaka. Franja Vidmar, svakinja.

Zahvala. 362 1—1

Ob priliki nenadne izgube našega iskreno ljubljenega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Tomaža Pavšek,

sprevednika juž. žel. v p.

izkazalo se nam je vsestransko toliko dokazov srčnega sočutja, da si smatramo v svojo dolžnost tem potom izreči vsem presrečno zahvalo. Osebito pa se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo pri pogrebu ter posebej gg. sprevednikom juž. železnice za nošnje vencev, kolegom rajncev, ki so svetili ob krsti, dalje gg. inspektorju ter uradnikom in poduradnikom južne železnice, darovateljem prelepih vencev, častiti duhovščini ter gg. pevcem za ganljive žalostneke pred hišo in ob grobu.

Vsem bodi še enkrat presrečna zahvala.

V Ljubljani, 12. marca 1904.

Žalujejoči ostali.

POZOR!

Naprodaj je iz proste roke

pritlična hiša

z vrtom in pritlikinami v predmestju Ljubljane, po nizki ceni. — Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Kam?

Spisi Krištofa Šmida se vedno nadejujejo; namenjeni so naši mladini ter tudi bili priporočeni od več strani. Primerni so kot darila ob vsaki priliki, zato jih tudi na zahtevanje vezemo v primerno obliko.

Spisi Krištofa Šmida.

Povesti za mladino.

Zelo primerno novoletno darilo!

- I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Poslovenil P. H. Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h. (Drugi natis)
- III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 h, trdo 1 K.
- IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. H. Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- V. Slavček. — Nema deklica. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vezano 40 h, trdo 90 h.
- VI. Ferdinand. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 h.
- VII. Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 70, trdo 90 h.
- VIII. Pirhi. — Ivan, turški sojenj. — Krščanska obitelj (družina.) Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

V knjigarno J. Krajec nasl. v Novem mestu.
Ondi je bogata zaloga v to stroko spadajočih predmetov.

- X. zvezek: Ludovik, mladi izseljenec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- XII. Roza Jelodvorska. Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

Molitveniki za mladino.

Duhovno veselje, različna vezava in cena od 90 h do K 4.—
Jezus, dobri pastir, rud. obr. 70 h, zl. obr. K 1.—.
Marija, varhinja nedolžnosti, različna vezava in cena od 60 h do K 2.—.
Molitvenik za dečke. V platno vezan 60 h.
Molitvenik za deklice. V platno vezan 60 h.
Nebeške iskricke, različna vezava in cena od 70 h do K 1'40.
Nebesa naš dom, razl. vez. in cena od 90 h do 5 K.
Otroška pobožnost, različna vezava in cena od 38 h do K 1'20.
Pobožni otrok, razl. vez. in cena od 40 h do K 1'30.
Pobožni učenec, 50 h.
Pustite te male k meni, različna vezava in cena od 60 h do K 1'60.
Rajski glasovi, razl. vez. in cena od 90 h do K 3'—.
Skrbi za dušo, razl. vez. in cena od 90 h do K 4'—.
Sveta ura (debeli tisk) različna vezava in cena od 90 h do K 3'—.
Sv. Angelj varuh (mala oblika od 64 h do K 1'60.
Sveto opravilo, Čede. Vezava v platno, 70 h.
Vrtec nebeški, razl. vez. in cena od 80 h do K 1'60.
In še več drugih lepih molitvenikov za mladino.

Zabavne knjige:

Božični darovi. Cerkvica na skali. Cvetina Borogradska. Car in tesar. Čas je zlato. Doma in na tujem. Erazem Predjamski. Evstahija. Evstahij. Grizelda. Genovefa, sveta grobnja. Hildegarde zveščana. Hirlanda. Izanami, mala Japonka. Izdajalec domovine. Jama nad Dobrušo. Kljukec lažnjivi. Kustoca in Vis. Knez črni Jurij. Kako je izgubil gozd. Mali vseznalec. Mirko Poštenjakovič. Močni baron Ravbar. Na valovih južnega morja. Najdenček. Naselnikova hčl. Nežoda na Palavanu. Pod turškimi jarmom. Prst božji. Pripovedka o vetru. Peter Rokodelič. Rešitev o pravem času. Ribičev sin. Robinson. Repoštev. Sreča v nesreči. Sveta Notburga. S prestola na morišče. Sita, mala Hindostanka. Šaljivi Jaka. Vrtomlrov prstan. V delu rešitev. Zbirka narodnih pripovedek. Zlata vas. Zlate jagode.

Dalje so tu v zalogi:

Molitvene brošure. Šolske knjige in tiskovine. Podobe za prvo sv. obhajilo. Tiskovine za župne in občinske urade.

Razne druge tiskovine.

Tiskarna

se priporoča za izvrševanje vseh tiskarskih del; na novo urejena, moderno opremljena

knjigoveznica

pa v vezanje vsakršnih knjig in drugih knjigoveških del.

Slovenski učitelj.

Glasilo krščansko mislečih učiteljev in vzgojiteljev.

V. letnik.

Izhaja 15. vsakega meseca na poldrugi polji.

Urejuje in izdaja Fr. Jaklič, učitelj.

Naročnino prejema upravništvo v Ljubljani in znaša celoletno 1c 4 K.

Katol. Obzornik

Ravnokar je izšel:

I. zvezek VIII. letnika!

Katoliški Obzornik je krščanska revija za verska, filozofska, socialna in literarna vprašanja. Izhaja štirikrat na leto. — Cena 5 K. — Urejuje dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja. Naročnino sprejema upravništvo „Katoliškega Obzornika“ v Ljubljani.

Izobraženi Slovenci, naročite to revijo, da se bolj in bolj zbudi med nami krščanska zavest in navdušenje za krščanske ideale!

V zalogi sta še VI. in VII. letnik, prejšnji so že pošli.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Kos, dr. Franc. Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (I. 501—800). Izdala „Leonova družba“. K 8.—.

Manzoni, Zoročena. Milanska povest iz sedemnajstega stoletja. K 2.—.

Sienkiewicz-Podravski, Quo vadis? Roman iz Neronove dobe. K 3.—, vezano K 4'80.

Sienkiewicz-Podravski, Križarji. Zgodov. roman v štirih delih. 2 zvezka K 5'20.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Dva zvezka vezana K 29'—.

Najnovejša (1904):

Andrees Neuer allgemeiner und österreichisch-ungarischer Handatlas in 126 Haupt-u. 131 Nebenkarten nebst vollständigem alphabetischem Namenverzeichnis (Scobel) vezano K 45'—.

Kdor pozna novejša izdaje Andree-jevega atlanta, se pač ne more načuditi krasnim, razločno tiskanim zemljevidom, njih skrajni preciznosti in vestni sigurnosti. Popolno alfabetično kazalo vseh v zemljevidih nahajajočih se imen pokaže iskalcu prvi hip določeni predmet. Nova izdaja nam toliko bolj ustreza, ker avstrijsko monarhijo in nje pokrajine prav nadrobno precizira in upošteva vsa najnovejša geografska dejstva.

De Waal, Mgr. Dr. Anton, Papst Pius X. Ein Lebensbild des heiligen Vaters. Mit einem Rückblick auf die letzten Tage Leo XIII. (Titelbild Pius X. und 137 Abbildungen im Text.) vezano K 4'80.

Fäh, dr. Anton, Geschichte der bildenden Künste. Zweite Auflage. Mit einem Titelbilde, 36 Tafeln und 940 Abbildungen im Texte. XX + 785 strani vezano K 30'—.

Herders Konversations-Lexikon. Dritte Auflage Reich illustriert durch Textabbildungen, Tafeln und Karten. II. zvezek sega do besede Eldorado, vezan K 15.—. — Edini večji leksik, pisan s katoliškega stališča, bo obsegal osem vezanih zvezkov po K 15'—.

Kirsch-Lukach, Geschichte d. katholischen Kirche. Herausgegeben von der „Oesterreichischen Leo-Gesellschaft“ in Wien. Mit circa 50 Tafelbildern und über 800 Abbildungen im Text. Izšlo bo 20—25 sešitkov z nekako tritedenskim presledkom. Sešitek obsega dve do tri pole in 2 prilogi ter stane a K 1'20. — H koncu dela se izdajo izvirne platnice.

Izbrana in jako bogata zaloga knjig vsake vrste slovstva, posebno pa liturgičnih, kakor so: Missale Romanum, Missae pro def., Breviarium Romanum, Horae Diurnae, Rituale etc.

Bogoslovna književnost: Priloge, legende, knjige za premišljevanje in spodbudno življenje. — Molitvenikov največja izbora.

Spisi za mladino. — Cerkvene skladbe.

Tu se izvršujejo najtočnejše vsa naročila na časopise, avstrijske in inozemske.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dom in Svet

mesečnik s podobami za leposlovje in znanstvo.

Založnik in lastnik „Marijanišče“ v Ljubljani; urejajeta pa dr. Mih. Opeka in dr. E. Lampe.

Naročnina za celo leto znaša 9 K, za dijake 6 K 80 h.

V nobeni slovenski rodbini ne bi smelo manjkati tega leposlovnega lista!

List za mladino!

Vrtec

s prilogo

„Angelček“.

Izhaja dné 1. vsakega meseca z lepimi slikami in podučno-zabavnim berilom.

Dobé se še prejšnji letniki po nižani ceni. Mladinoljubi, sezajte po tem edino priporočilo vrednem mladinskem listu in ga širite med nadobudno mladino. Naroča se pri uredništvu, Sv. Petra cesta šte. 78 v Ljubljani.

Kje?

V prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2, dobi vsakdo po najnižji ceni!

Molitvenike:

Presveto Srce Jezusovo. — Usnje K 1'80, zlata obreza K 2'40.

Spomin na Jezusa, usnje 70 h, zlata obreza 90 h.

Rafael, za odraslo mladino; platno K 1'50, usnje 1'60, zlata obreza K 2'—.

Jezus dobri pastir, usnje 72 h, zlata obreza K 1'—.

Odpustki (Sajovic), usnje K 1'80, zlata obreza K 2'20.

Sveti križev pot (Leon. a P. Mauricio) 80 h.

Srce ali spoznanje in zboljšanje človeškega srca, Usnje K 1'80, zlata obreza 2'40.

Piloteja. Usnje K 1'80, zl. obr. K 2'40.

Jezus na križu, moja ljubezen. Večja in manjša ter finejša oblika, od K 1'20 do K 2'20.

Zvonček nebeški. Usnje K 1'10, zlata obreza K 1'60.

Marija naša pomočnica. Usnje K 1'70, zlata obreza 2'20.

Sveta nebesa s precej debelimi črkami. Usnje K 1'40, zlata obreza K 2'—.

dalje:

Vedno češčenje, v usnji K 2'40, z zlato obrezo K 3'20.

Kruh nebeški, v usnji K 1'80, z zlato obrezo K 2'40.

Pot v nebese, za ude III. reda, v usnji K 1'80, z zlato obrezo K 2'40.

Dušni vodnik, z velikimi črkami, usnje K 2'—, z zlato obrezo K 2'60.

Večna molitev, v polusnji K 2'—, usnje K 2'40, z zlato obrezo K 3'—.

in mnogo drugih v poljubni obliki in vezavi.

Devocionalije:

Barvani in beli kipi v poljubni velikosti: Srce Jezusovo, Srce Marijino, Brezm. Spočetje, Sv. Anton, Sv. Frančišek Asiški in razni drugi do 1 m višine.

Enotno prirejene svetinje za moške in ženske Marijine družbe s trakovi, lepo in solidno delo.

Rožni venci v največji izbiri, od najfinejše do najcenejše vrste; leseni, koščeni, biserni, kokus in drugi; križci v poljubni izdelavi!

Jezušček praški, v razni velikosti, iz kovine in terra cotta, v lični izdelavi.

Tukaj so tudi vedno v zalogi najraznovrstnejše podobice s slovenskimi podpisi in molitvicami, 100 kom. od K 1'—70 do K 6. Podobice Pija X. 100 kom. K 3'—.

Enako se dobé v največji izbiri podobe za okvir, oljnate barve, raznovrstne velikosti in cene.

V zalogi so tudi:

Križi s stojalom in brez stojala, leseni in kovinski, razne velikosti in cene.

Srebrne svetinje, raznovrstne po K 1'—90, 1'30, 1'70, 2'90 in višje.

Navadne svetinje iz aluminija: Srca Jezusovega in Marijinega, Naše ljube Gospe, čistega Spočetja itd. 144 kom. K 1'44 in višje.

Vsprejemne podobice za razne bratovščine itd.

Druge knjige in pisalne potreščine:

Papir, pisalni, pisemski vsakovrstne kakovosti in poljubnega formata, od najfinejšega do navadnega.

Albumi; razne knjige kot oznanična knjiga, knjiga za oklice, in mnoge druge; raznovrstne tinte, tuši in drugo rizbeno orodje.

Zavitki za pisma in vizitke, šolski zvezek in druge šolske potreščine, kot ravnila, merila, krede, barve, razna peresa itd.

Navadni in fini peresniki, svinčniki, gumi arabicum, preparacije, šestila od navadne do najfinejše izdelave itd.

Okviri za risbe, podobice in fotografije, razni drugi okrasni in nastavki iz kovine, lesa itd., sploh vsi v to stroko spadajoči predmeti.

V zalogi so tudi:

Stoletna pratika dvajsetega stoletja, (Dr. Gregorij Pečjak.) Mehko vezana K 1'30, pol platno K 1'80, pol usnje K 2'—.

Slovenska kuharica. (Magdal. Bleiweis.) Mehko vezana K 3'—, platno K 3'60.

Roza Jelodvorska. (Spisi Krištof Šmida.) Mehko vezana 60 h, pol platno 80 h.

Lurški čudeži. (Francoski spisal Henrik Lasér. Poslovenil Frančišek Marešič. — Vezano v pol platno K 2'—.

Odgovori na ugovore proti sveti veri; iz francoskega prevlel A. M. Broš. 60 h, kart. 80 h.

Kratek poduk o sv. zakonu. (Janez Zabukovec.) Stane 70 h.

Napredaj je po zelo ugodni ceni pred malo leti zgrajena
pritlična hiša
blizu župne cerkve v trgu Sevnica na Štajerskem, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, dveh kletij. Pod hišo pri glavni cesti je lep vrt. Hiša je pripravna za kakega obrtnika. — Več pové **Marija Jebračin**, Poljanska cesta 25, Ljubljana. 424 2-1

Stropniki
(fram), že rabljeni, pa še dobro ohranjeni, od 2-6 m dolgi, se dōbe po ugodni ceni. — Kje, pove upravništvo tega lista. 425 1-1

V najem se odda s 1. majem večje elegantno stanovanje v novi hiši št. 66 v Škofji Loki. Velika klet je pripravna za vinsko kupčijo. Natančneje se izve pri posestnici **Ani Leskovec**. 433 3-1

Vabilo 426 1-1
na
občni zbor
hranilnice in posojilnice v Borovnici,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. marca 1904, ob 3. uri popoldne.

DNEVNI RED:
1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrjenje računa za leto 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
Načelstvo. 44

MATKO ARKO
LJUBLJANA (semeniščno poslopje)

Priloga priporoča največjo zalogo 431 1
otročjih vozičkov
od gl. 3.50 do najfinjših angleških.
Žimo in morsko travo
za matrace, po najnižji ceni.
Košarice, jerbaze, škafe itd.

Vabilo 429 1-1
na
VIII. redni občni zbor
kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu
registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 27. marca 1904, ob 3. uri popoldne v prostorih konsumnega društva v Starem trgu.

VSPORED:
1. Poročilo načelstva.
2. Polaganje računov za l. 1903.
3. Odobrenje računov.
4. Volitev odbora.
5. Volitev nadzorstva.
6. Raznoterosti.
K obilni udeležbi vabi vse p. n. ude ODBOR.

Harmonij,
dobro ohranjen, evropskega sistema ter močnega glasu, se takoj
proda pod ceno.
Priporoča se osobito bralnim ali izobraževalnim društvom.
Več pové **občinski urad Dobje**, P. Planina, Štajersko. 410 3-3

P. n.
Usojam si uljudno naznaniti, da sem prevzela po umrlem svojem soprogu
trgovino s špecerijskim blagom, železnino in vinom, katero bodem dalje vodila pod neizpremenjeno firmo
Tomo Tollazzi v Logatcu.
Pri tej priliki si usojam izrekatii najtoplejšo zahvalo vsem dosedanjim odjemalcem za njih blagonaklonjenost in toliko let izkazano zaupanje ter se priporočam, da blagovolijo isto izkazati tudi zanaprej podpisani.
Z odličnim spoštovanjem
Josipina Tollazzi.
436 1-1

„Narodna“ kavarna
sprejme takoj
dečka-učenca,
ki je dovršil ljudsko šolo.
Fran Krapeš.
413 3-3

Lep lokal za modno trgovino
se išče za avgust-termin.
Ponudbe pod „Lokal“ upravništvu „Slovenca“ do 15. marca. 398 3-3

„The Gresham“
zavarovalnica za življenje v Londonu
podružnica za Avstrijo:
Dunaj, I. Giselastrasse 1
v družbeni hiši.
Aktiva družbe 31. decembra leta 1901 K 190,871.731.—
Letni dohodek na premijah in obrestih v letu 1901 „ 31,555.292.—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za vzvratna nakupila itd. od družbinega obstoja (1848) „ 426,999.043.—
Tekom l. 1900 je izdala družba 5718 pogodb o kapitalu „ 50,727.262.—
Za posebno varnost avstr. zavarovancev je vložila „The Gresham“ do 31. decembra l. 1901 že vrednostnih papirjev v znešku
nom. Kron 23,037.438-10
pri c. kr. državni osrednji blagajni na Dunaju. 647 12-11
Načrte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba zavarov. pogodbe, kakor tudi ponudbene obrazce daje brezplačno glavno zastopstvo v Ljubljani pri
Guidonu Zeschko.

Pariška svetovna razstava 19001 „Grand Prix“.
Najvišja odlika!
Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.
Pristno le, če na podplatu
1860 T.P.A.P.M. C. ПЕТЕРБУРГ
in ustnovno leto 1860.
Šent Peterburške GALOSHE
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.
1592 12
Vsak dan jih izdela tovarna 40.000 parov!
Edini kontrahenti: **Messstorff, Behn & Co., Wien, I.**
Na debelo in drobno pri **Anton Krisperju v Ljubljani**
kakor pri sledečih trgovinah:
V Ljubljani so na prodaj pri **Cesku Marija, J. S. Benedikt, Petričič Vaso, Persche Alojzij, Trejo Karolina, Ant. Leutgeb, Julije Stor, Ernest Sark, I. C. Hamann, Vikt. Gerhausor.**
Brinšek Ivan Trnovo, Engelsberger Rud. Krško, Homann Friderik, Homann Oto, Fürsager Leopold v Radoljci, Gratner Jurij Kamnik, Gatsch A. Kostanjevica, Lapajne Valentin Idrija, Pollak Marija Kranj, Petelin Andrej Ribnica, Trevn Valentin Idrija, Trevn Anton Jesenice, Verblö Anton Sevnica, Lebinger & Bergmann Litija, E. Hoffmann Kočevje, Jonke Frano, Bartelme Josip Kočevje

102 52-8
Delavce
prihranite
če kupite splošno za najboljše spoznane **gepeljne, mlatilnice, slamoreznice** in druge stroje, tudi trombe, cevi, klinje in druge potreščine, v zalogi
Fran Zeman-a
Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

MATTONI
GISSHÜBLER
naravna alkalična kislina
kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih (L.) 38 1
sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvstaa za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dietetična in osvežujoča pijača.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u** v Ljubljani.

Brez operacije brez bolečin
odstranite kurja očesa, otisko in trdo kožo z mojim 1447 13-10
balzamom za kurja očesa,
ki se pošilja franko, če se dōpošlje 40 kr.
S. Mittelbach, Salvatorjeva lekarna v Zagrebu.

Zahvala in priporočilo.
Podpisani priporočam vsakemu, kdor si misli zidati novo hišo ali kaj popraviti, zidarakega mojstra **g. Franca Schmuc v Postojni**. Pri meni je zidal v letu 1902. novo enonadstropno hišo; dokončal je vsa svoja dela solidno in pravečasno po načrtu v mojo popolno zadovoljnost. Delo njegovo ga hvali. Ob ravno istem času je zidal tudi pritlično hišo posestniku **Jakobu Turku** v H enovicah; tudi ta je z njegovim delom popolnoma zadovoljen.
Tedaj hvala gosp. mojstru!
Hrenovice, 5. sušca 1904.
Štefan Dužnik, trgovec.
415 3-2

Izurjenega kovaškega pomočnika
406 3-3 in enega
učenca
v starosti 15-16 let sprejme takoj **Ivan Demšar**, kovaški mojster, Marije Terezije cesta 6 Ljubljana

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“
Varstvena znamka.
Po okusu in zdravem učinku prvak likérjev.
Ogreva in oživlja teló, Budí tek in prebavo, Daje dobro spanje.
Lastnik:
Edmund Kavčič v Ljubljani.
Vzorca se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 50

VREDNOST

Maggijsva odljokovanja: 4 velike odlike, 26 zl. svetinj, 6 častnih diplom, 5 častnih odlik. Sestkrat izvan tekmovanja, m. dr. 1889 in 1900 na par. svet. razstavi. (J. Maggi, razsojevalec.)

okusne hrane ni odvisna le od večjega užitka kake jedi, kajti čim okusnejša je hrana, tem lažje se prebavlja in tem bolj se izkoristijo v nji se nahajajoče redilne snovi. Ta dejstva pojasnjujejo vspeh

Maggijsve juhe in jedilne zabele.

Ta je za skrbno gospodinjstvo staroznana, ceno sredstvo, ki more z njim pridati krepak, prijeten okus slabi juhi. bouillonom, omakam ter sočivju, jajčnim jedilom in dr. Ker je zelo izdatno, naj se je ne vzame preveč. Pridene naj se šele pripravljene jedi. — Dobiva se po vseh trgovinah s kolonialnim in delikatesnim blagom in drožerijah v steklenicah po 50 v. (na novo napolnjeno 40 v.). 909 2

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate. kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vesno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

1724 9

Karol Zupančič

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko

Izdelovatelj žičnih (drafenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine in žlee, pletene s strojem po uzoreih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo medene, počinjene in železne tkanine za stroje, mlino, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlino, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

226 12-5

I. okr. hranilnica in posojilnica

v mestu Kamnik

posluje sedaj štirinajsto leto in uraduje v hiši št. 23 na Glavnem trgu.

Ista sprejema hranilne vloge od vsacega, če je ud ali ne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama plača.

Od dne 1. aprila 1904 uraduje posojilnica vsak dan razun nedelj in praznikov od 9. do pol 12. ure dopoldne.

Nevzdignjene obresti hranilnih vlog se pripisujejo vlogam 1. januarja vsacega leta ter se znova obrestujejo, ne da bi se zato morala predložiti hranilna knjižica.

Prošnje za posojila na vknjižbe pa tudi na menice se sprejemajo vsak uradni dan in se rešujejo pri prvi seji.

Posojila na vknjižbe se obrestujejo po **5 1/2 %**

Posojila na menice pa po **6 %**

Vsak dolжник ima olajšavo, da zamore še tako majhen znesek plačati na račun posojila, ker se mu s tem zniža dolg in tudi obresti, tako da vsak dolжник lahko svoj dolg s prav majhnimi zneski v kratkem času popolnoma poravnava.

Za potrdilo vlog so opravičeni vsi člani načelstva, kakor tudi po sklepu občnega zbora z dne 28. svečana 1904 tajnik g. **Franjo Vidic**. Vsako vlogo mora potrditi eden član načelstva in tajnik.

Posojilnica je član „Gosp. Zveze“ v Ljubljani, katera je izvršila popolno revizijo in je vse v redu našla.

Načelstvo I. okrajne hranilnice in posojilnice v mestu Kamnik:

Josip Močnik, načelnik, lekarnar in župan v Kamniku.

Franjo Vidic, tajnik.

Franc Flerin, posestnik in trgovec v Domžalah, **Anton Fröhlich**, posestnik in gostilničar v Kamniku, **Avust Terplinc**, posestnik in usnar v Kamniku, **Andrej Mejač**, posestnik, veletržec, deželni poslanec in župan v Komendi, **Janko Grašek**, posestnik in trgovec v Kamniku, odborniki.

Ignac Tramte, učitelj v Kamniku, **Josip Kenda**, posestnik in gostilničar v Kamniku, pregledovalca računov.

V Kamniku. dné 29. svečana 1904.

419 1-1

Na prodaj sta 2 križeva pota 2

jeden 95 cm visok velja glđ. 65—

drugi 150 „ „ „ „ 250—

ta veliki križev pot tudi nekoliko pod ceno pri

Fr. Toman-u

pedobarju in poslatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1

Lep, skoraj nov

gledališki oder s tremi kulisami

je poceni napredaj.

Reflektantje naj se izvolijo obrniti do upravnistva tega lista pod šifro „Oder“. 423 2-2

C. kr. priv. zavarovalna družba C. kr. priv. zavarov. dužba za življenje

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000. Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živino, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijsko orodje, pridelke itd.
- proti požarnim škodam poljske pridelke in klajo v poslopih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zračnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Vplačana delniška glavica: K 2.400.000
Rezervni fond 33.600.000
Stanje zavarovanih svot 135.000.000
Letni dohodki na premijah 4.950.000

Družba zavaruje na človeško življenje po najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti, glavica plačljiva takoj po zavarovančevi smrti na njega zaostale ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z oprostitvijo plačila zavarovalnine, ozir. s priznanjem dosmrtni rente ob nastali onemoglosti; nadalje sprejema:
- zavarovanja za doživetje, preskrbljenje za starost, zavarovanje otroških dot, plačljivo pri dosegu določene starosti na zavarovanca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo vdov in vzgojinskih rent po najnižjih premijah in pod najugodnejšimi pogoji, kakor neovrnost in nezapadlost police, jamstvo tudi za slučaj vojske brez posebne premijske doklade itd

Natančnejša pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijske ulice šte. 6.

1514 12-4

Vodja generalnega zastopa: **Jos. Prosenc.**

Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg 5.

Popolnoma

na novo izbrana zaloga oblek

za pomladansko

in poletno dobo

za gospode, dečke in otroke
kakor tudi oblek za dame.

Radi prenapolnjene zaloge in pomanjkanja prostora sem že sedaj voljan prodajati blago za lastno ceno.

Nad 4000 kosov suknjenih oblek za gospode od 10 K naprej, do najfinejše izvršitve.

Nad 1500 kosov oblek za dečke od 6 K naprej, do najfinejše izvršitve.

Nad 3000 kosov oblek za otroke od 2 K naprej, do najfinejše izvršitve.

Nad 1000 kosov površnikov, športnih sukenj in havelokov od 8 K naprej, do najfinejše izvršitve

Nad 2000 kosov hlač, lepo prirojeni modni vzorci, od 4 K naprej, do najfinejše izvršitve.

Nad 3000 kosov najnovjših, najfinejših in najelegantnejših oblek zadame: jopic, plaščev, paletotov in ovratnikov, dalje kostumov za dame, oblek iz batista in krasnih bluz za vsako ceno.

Največja izbira najfinejšega angleškega, francoskega in brnskega volnenega blaga za naročila po meri, ki se izvrše na Dunaju najfinejše in najtočnejše.

Blago na izbero se pošilja na vse strani, tudi brez povzeta; dovoljujejo se olajšave pri plačilu.

Številnega obiska prosi z najodličnejšim spoštovanjem

Kapamascija & Bondy

Oroslav Bernatovič.

430 3-1

Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg 5.

pristno mašno vino

priporočal je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski l. 1898. veleč. duhovščini za nakup pri

„Kmet. društvu v Vipavi“

zato, ker je društvo pod strogim nadzorstvom dekana vipavskega. Razpošilja se od 56 litrov naprej čista bela vina od 42 do 50 kron za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče hribovsko namizno vino po 30 kron.

Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. Višje množine se zaračunajo nekoliko ceneje.

V zalogi je tudi finejša sortirano vino, kakor: kraljevina po 50 kron, pinela po 55 kron, beli burgundec in laški rizling po 60 kron, ter staro vino v buteljkah, beli burgundec in renski rizling.

„Kmetijsko društvo v Vipavi“.

E. Zbitek-ov v Novi Štifti pri Olomucu

zavod za izdelovanje steklenomozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu.

Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katol. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd. 244 3-3

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene.

Ljubljana

Slomškove ulice št. 19

D. SERAVALLI

Ljubljana

Slomškove ulice št. 19

Izdelovatelj umetnega kamna in cementnih izdelkov.

Priporoča se č. g. stavbenim podjetnikom kakor tudi slav. občinstvu za nabavo cementnih izdelkov.

Cevi iz portlandskega cementa, vsakovrstne stopnice, plošče za tlak v vsakojakih barvah in okraskih, cementni strešniki, mize iz mozaika in cementa, vodovodne školke, okraske za fasade, vsakovrstne podobe; dalje: konjske žlebove, jasli za goveda, korita za svinjake i. t. d.; vse to imam vedno v zalogi. — Prevzemam vsa v to stroko spadajoča dela.

Delo izborna in solidno z večletno garancijo.

Cene po dogovoru nizke, postrežba točna.

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopniki
Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

196 52-6

Velika zaloga
suknenih ostankov.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbi po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Restavracija

pri „zlati ribi“

lastnica Marija Rozman.

Dobro znana restavracija pri „zlati ribi“
vhod iz Ribje ulice in Špitalske ulice, pri-
poroča izborna vina iz Dolenjske, Istre in
Stajerske.

Vsak dan večkrat sveže priznana dobro
pungtigamsko marčno pivo.

Na razpolago imam vedno sveža gorka
in mrzla jedila za zajtrk, opoldan in zvečer.

Marija Rozman

331 8-3 restavraterka.

Gospodične

katere se želijo izobraziti

v šivanju

za domačo porabo in v

krojnem risanju

po najnovejšem sistemu

sprejema

FR. JESIH

Ljubljana, Stari trg št. 17.

Dober, masten

➔ sir ➔

razpošilja

„Kmetijsko društvo v Dobrépoljah“

v celih hlebih v teži od 20 do 30 kg, pa
tudi v manjših zavojih in sicer dotlej, dokler
je kaj zaloga. 296 6-5

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica
po K 1-80, K 1-40 in K 2- v vseh
lekarneh. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah
z našo varstveno znamko „sidro“ iz
Richterjeve lekarne ter sprejme iz
previdnosti le v steklenicah s to var-
stveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.
1343 34-26

IVAN DOGAN

mizarski mojster v Ljubljani, (Medjatova hiša šte. 19)

priporoča

svoja bogata

zalogo

hišne oprave.

Spalnetejedilne
sobe za salone.

Divane
vsake vrste.

Modrace in žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenik s podobami zastoj in franko.

1564 15

Konkurenca nemožna!

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 400 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Nik. rem. ura gl. 2.50
3.-, 3.50. Za vsako
uro 3 leta pism. jam.

796 100-77

261 10-8

261 10-8

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-102

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Grah
sladki, zgodnji, nizki in visoki,
zelenjade, cvetlice
vsake vrste, zanesljivo kaljive,

velikanska pesa
tudi vsako leto zanesljiva, je že došlo.

V obilen nakup se priporoča 188 8-6

Peter Lassnik
v Ljubljani, Wolfve ulice št. 1.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-20

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša K 4,948.796'27.

Stanje hran. vlog K 4,703.762'02. Denarni promet K 20,246'712'13. Stanje rez. zaklada K 77.979'34.

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrugiških.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Važno!

Higienična novost! Patentovano v vseh kulturnih državah!

Klozetni podložni papir.

Največja snaga. Varstvo proti infekciji pri porabi klozeta.

[Zdravniško vsestransko priporočano.

Vzorci in cenik na razpolago.

Gospodje hotelirji, restavracije in kavarnarji imajo pri porabi naših patentiranih avtomatov velik materialni dobiček.

Na tozadevna vprašanja daje radovoljno pojasnila tvrdka Bellmond & Co., Dunaj V., Schönbrunnerstrasse 66, in

F. NUČIČ, Ljubljana, Privoz 3, Prule

I. kranjsko podjetje za razširjanje oznani in prodaja patentovanega klozetnega papirja potom avtomatov Klozetni avtomati so na nastopnih krajih v rabi: V Ljubljani: Hotel pri Južnem kolodvoru, hotel pri Lloyd, hotel pri Slonu, hotel Strudel. Restavracije: Kenda (Narodni dom), Vospernik (Puntigamska pivnica), Rasberger (G. Auer), pri Roži, Židovske ulice, Avguštin Zajec, Rimska cesta 24. Kavarnarji: Avstrija, Evropa, Kasino, Narodna kavarna, Valvasor. Na deželi: Kočevje: hotel pri Pošti. Ribnica: hotel Arko. Sava-Jesenice: v kantini industrijske družbe.

335 8-5

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posudicah po 1/4, 1/2, 3/4 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pôle. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pôle.

Voščila, štedilnega, brezbarvna in barvastega za pôle; najcenejša in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

288 50-6

Oljnatih barv, priznanih najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schöufelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zjamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstnih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.

V najem se da hiša z gospodarskim poslojem

lastnina pok. Frana Nosana v Gotenici v kočevskem okraju, v kateri se je veliko let izvrševal strojarski obrt. Vse je v v dobrem stanju in se odda le vsled smrti lastnika pod ugodnimi pogoji. V okolici ni nobenega enakega obrta. — Več se poizve pri g. Antonu Klunnu, trgovcu v Dolenji vasi pri Ribnici. 300 3-3

Mlad trgovski pomočnik,

vešč mešane stroke, zmožen slovenščine in nemščine, ki je dovršil trgovsko solo, želi službe. Dopolnjevanje na upravnishvo lista pod naslovom: »Sotrudnik«. 411 2-2

Inženir

J. MIKULA

tehnični birô v Ljubljani

Mestni trg 19

priporoča kot zastopnik

tovarne za stroje Andritz
delniška družba

tovarna v Andritzu pri Gradcu

prometno ravnateljstvo na Dunaju, I., Kohlmarkt 1

parne in plinove stroje, turbine vseh preizkušenih sistemov, parne kotle vseh vrst, samotežnike na roke in z električno gonilno silo, valjčne naprave, rudokopske in fužinske stroje, naprave za vodne postaje, vodne samotežnike, obračalnike, premikalne odre, vodilne cevi iz litega železa in iz železne pločevine, transmisije, ventilatorje, kompresorje, naprave za lesne brusilnice, za celulozne in papirne tovarne, za litje železa, kovin itd.

Projekti in proračuni

popolne parne, turbinske in sesalne
plinove naprave

brezplačno.

278 6-4

Najboljše reference iz vseh delov
monarhije.

Naročajte izborni ljubljansko delniško pivo

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

706 104-85

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 2

252-11 Filijalka

Resljeva cesta šte. 7

priporoča

najbolje urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, beležnic, črnila itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole, nastenske table za ljudske šole, molitvenike v raznih vezeh, kipe slovenskih literatov, razno galanterijsko blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 34 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebaviljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privrajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr. = 2 K 50 h. po pošti 20 kr. = 40 h več za zavzlanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 34 let obstoječega podfosfornastega kisl-apnenega-železnega sirupa, svarimo in toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristavljeno uradne vpisano varstveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 133 20-13

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Brežice: G. Elsässer dediti; Sovodnji: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, dr. J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, dediti M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Pojasnilo!

Vsestransko priznane Anker-remontoir ure, sistem Roskopf, z niklastimi okrovi kupuje že leto dni velik del mojih odjemalcev, posebno poljedelci, uradniki, službenici orožništva, finančne in železnične v svojo največjo zadovoljnost.

Pošiljam svoje pristno ameriškega sistema 34

Roskopf-patent anker remontoir ure šte. 99

(zelo priporočljiva službena ura) z emailirni kazališčem in fino poliranim dobro zapirajočim niklastim okrovom, pozlačenimi kazalci, natančno regulirana in 36 ur idóča, triletna garancija, naravnost na zasedbo odjemalce kom. za 2-50 gld., 3 kom. za 7 gld., 6 kom. za 13-50 gld. Primerna niklasta veridica z lepim kompasem komad 30 kr. Naopólija se proti poštnemu povzetju ali če se pošlje denar, če ura ne ugaja ali pa zadovoljivo ne funkcionira.

Hanns Konrad

prva tovarna „zaure“ v

Mostu šte. 613, Češko.

e. kr. sodni zapriseženi cenilec. Moja trdika je odlikovana s c. kr. avstr. drž. orlom, s slatimi in krebniimi rastavimi svetilniki in s več nego 10.000 priznanimi pismi, ki so mi došla iz celega sveta. Moja trdika je kot ekspertna trdika v tej stroki brez samohvale največja in najstarejša in izvaža v vse dele sveta. Ustanovljena je l. 1887. Ilustrovani cenik o urah, slatini in srebrni se pošlje na zahtovo zaostoj in franko. 1420 20-20

P. n.

Trgovina z biseri in zlatnino

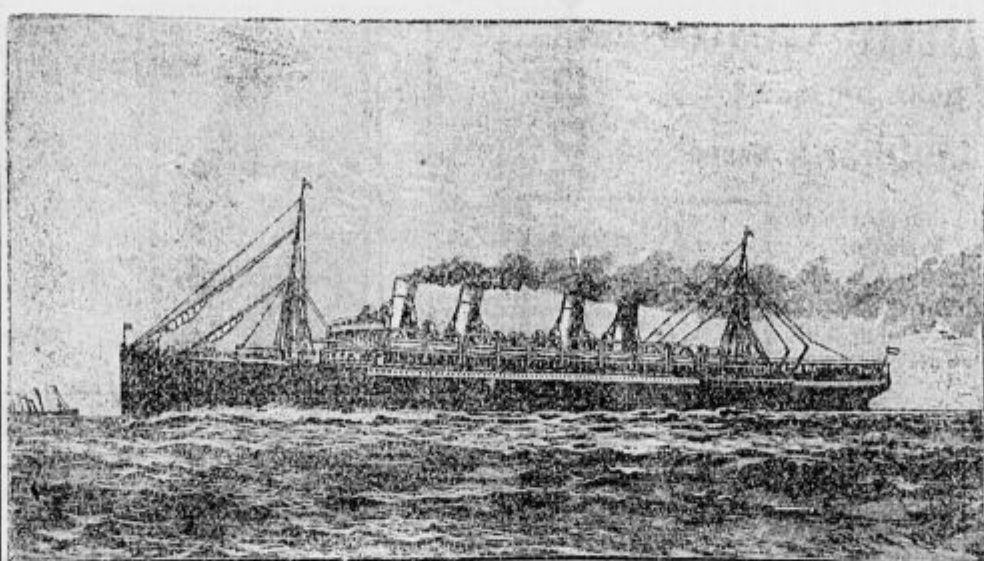
gospoda

C. TAMBORNINO

Kongresni trg šte. 6

se vodi dalje na stari, solidni način.

190 10-6

Največji, najhitrejši in najvarnejši brzoparniki, kakor: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“, ki vozijo

v Ameriko (Bremen-New-York).

Vozne liste za vse razrede in po ameriških železnicah prodaja po predpisanih in najnižjih cenah in da brezplačno poročila

Eduard Tavčar koncesijonirani glavni zastopnik za Kranjsko v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari „Tišlerjevi“ gostilni.

63 30-9

Domača umetalna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9

poles „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinjšega št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana trdika za stavbeno in umetno steklarstvo **AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju z gotoko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu z mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju po ostalih ofertah za to delo, se vestno zadržuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerno. Priporoča se kar najtolepleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer z malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji

dne 9. februarija 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbna steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

927 52-27

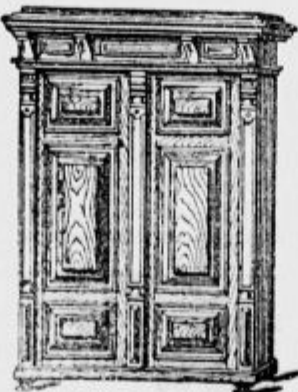
Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Naznanilo.

Za zvišanje in uravnavo sveta nasproti rampe državnega kolodvora, kjer imam lesno skladišče, rabim različnen material, kakor

šuto, razbito opeko itd.

P. n. lastnike podobnega materiala uljudno prosim, da se blagovolé odslej ozirati na-mé ter naročé odvažujočemu uslužbencu (vozniku), naj popelje na moj prostor, kjer imajo poleg krajše vožnje tudi to udobnost, da so pri napornem odkladanju na razpolago moji delavci. Vsak voznik dobi tudi 10 v. v dar.

Ker je omenjen prostor v mestu, je upati, da se vsak ozira na mojo prošnjo, kajti že pri času se boče precej pridobilo, in bodo imeli poleg posestnikov tudi odvaževalci priličnejše ugodnosti.

1689 52-13

Anton Deghenghi.

Velika zaloga v

Čevljev

za gospode, dame, otroke, duhovnike in častnike. Solidno blago. Nizke cene.

Julija Štor
Prečernote nlice št. 3
Ljubljana.

Najprištejšeji čevli sedanosti.

Gamaše, galoše.

Zaloga obuval

D. H. POLLAK & Co. Dunaj.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski colini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. spalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Ameriško pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovansko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

1428 19

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr. Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako

koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamil Böhm, okrožni in tovarniški avnikzdr

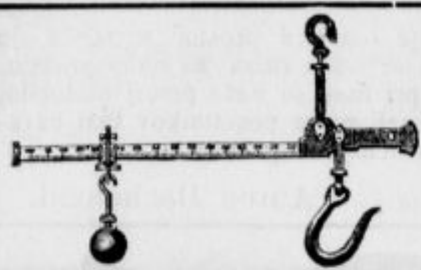
Prodaja
po
Izvirnih
tovarniških cenah
glasom razpoloženega
tovarniškega cenika

Glavna zaloga
pri
Fr. Pleterski
trgovina
z mešaním blagom
Novomesto.

Vsaka res praktična gospodinja
ki ne presoja dobre posode iz emajla po njeni lični zunanosti in barvi
ampak edino le po merodajni trpežnosti v rabi in nizki ceni
326 6-8 kupuje dandanes le **sivo emajlirano**
secesij. emajl-kuhinjsko posodo
komandirne družbe P. WESTEN, Šopronj - Ligetfalú.

Glavna zaloga
pri
Fr. Pleterski
trgovina
z mešaním blagom
Novomesto.

Prodaja
po
Izvirnih
tovarniških cenah
glasom razpoloženega
tovarniškega cenika.

Velika zaloga tehtnic, utež
in meril, mesoreznic, plah
za vozove in pristno pozla-
čenih nagrobnih križev.

Trgovina z železnino
Valentin Golob

prej **Andr. Druškovič**

Mestni trg 10 Ljubljana Mestni trg 10

priporoča sl. občinstvu in prečast. duhovščini veliko zalogo razne
železnine, kuhinjske posode, **roba iz kositarja, kolačnike**,
posoda za mast, lonce za perilo, medenice, žetanje, konvice
za mleko in petrolej i. t. d., **domačega trpežnega ročnega**
dela, štedilnih ognjišč, stavbnih potrebščin, železniških šin,
nosilk, roman- in portland-cementa, poljedelskih strojev tovarne
Umrath & Co. v Pragi.

Staro kovino, baker, medenino, svinec, cin in cink kupuje v
vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah.

378 3-2

P. n.

Slavnemu občinstvu, vis. oblastuom, spošt. učiteljstvu, korpo-
racijam, društvom, trgovcem in obrtnikom uljudno naznanjam,
da bodem po pokojnem soprogu kar **najbolje urejeno tiskarno** vodila
tudi nadalje pod neizpremenjeno firmo

R. Šeber, tiskarna v Postojni

ter zagotavljam najtočnejšo, najboljšo in najzanesljivejšo izuršitev.
Ob enem se zahvaljujem za mojemu pokojnemu soprogu v tako
izdatni obilici izkazano blagonaklonjenost proseč vse dosedanje naroč-
nike, da bi ostali zvesti v bodoče tudi meni.

V Postojni, marca meseca 1904.

Hilda Šeber.

407 3-2

Jako važno za kolesarje!

Predno se kdo odloči nabaviti kolo, naj ne zamudi pogledati zaloge ali vsaj
naročiti cenik od

pravih Puch-ovih koles

najnovejših modelov, katerih edino zastopništvo ima **Franc Čuden** v Ljubljani.

Pozor!

279 4

One častite gospode, kateri se zanimajo za **motor-kolesa**, vabim, da naj si
sleherni ogleda pri meni razstavljeno

Puch-ovo motor-kolo

da se prepriča, kako fino in popolnoma prosto je sestavljeno, tako da se
sleherni lahko takoj privadi voziti.

Puchovo kolo je do sedaj vedno med vsemi drugimi na površini

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične poveljnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

51 D 14-4

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trгоvec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro**, veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej**
Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju. —
Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak**,
tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar**, župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik**, profesor begoslovja v Ljubljani.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanj-
šega dobitka. — **Promese** za vsako šrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.
134 305